

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

კვლევის ეთიკის კოდექსი

პრეამბულა

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი (შემდგომში — „უნივერსიტეტი“) აღიარებს კვლევის ხარისხის, სანდოობისა და საზოგადოების ნდობის მჭიდრო კავშირს ეთიკურ პასუხისმგებლობასთან, აკადემიურ კეთილსინდისიერებასთან და პასუხისმგებლიან კვლევით საქმიანობასთან.

უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს, რომ კვლევითი საქმიანობა განხორციელდეს ადამიანის ღირსების, აკადემიური თავისუფლების, სამეცნიერო კეთილსინდისიერების, კვლევის მონაწილეთა უფლებებისა და პერსონალურ მონაცემთა დაცვის პრინციპების დაცვით.

წინამდებარე კოდექსი განსაზღვრავს კვლევის ეთიკურ პრინციპებს, პასუხისმგებლობებს, ინსტიტუციურ მექანიზმებსა და პროცედურებს, რომლებიც უზრუნველყოფს ეთიკური სტანდარტების დაცვას უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევითი საქმიანობის ყველა ეტაპზე.

კოდექსი შეესაბამება საერთაშორისო პრაქტიკას და ეფუძნება კვლევის ეთიკისა და კვლევითი კეთილსინდისიერების საერთაშორისოდ აღიარებულ პრინციპებს, მათ შორის:

- ა) ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევის ეთიკურ პრინციპებს;
- ბ) კვლევითი კეთილსინდისიერების საერთაშორისო სტანდარტებს;
- გ) პერსონალურ მონაცემთა დაცვის პრინციპებს;
- დ) აკადემიური თავისუფლებისა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი საქმიანობის პრინციპებს.

კოდექსი ასევე ითვალისწინებს საერთაშორისო კვლევის ეთიკის ჩარჩოებში ჩამოყალიბებულ საუკეთესო პრაქტიკას, მათ შორის ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევის ეთიკის პრინციპებს, კვლევითი კეთილსინდისიერების საერთაშორისო სახელმძღვანელო დოკუმენტებს, პერსონალურ მონაცემთა დაცვის თანამედროვე სტანდარტებსა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი საქმიანობის საერთაშორისოდ აღიარებულ მიდგომებს.

წინამდებარე პრეამბულა გამოხატავს უნივერსიტეტის ეთიკურ და ინსტიტუციურ ვალდებულებებს კვლევითი საქმიანობის მიმართ და წარმოადგენს ამ კოდექსით დადგენილი პრინციპებისა და პროცედურების განმარტებით საფუძველს.

უნივერსიტეტში ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევები დამატებით ხორციელდება შესაბამისი საერთაშორისო ეთიკური პრინციპებისა და პროფესიული სტანდარტების გათვალისწინებით, მათ შორის კლინიკური კვლევის კეთილსინდისიერი პრაქტიკის (Good Clinical Practice – GCP) სტანდარტებისა და ჯანმრთელობის მონაცემთა დაცვის გაძლიერებული მოთხოვნების შესაბამისად.

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი (შემდგომში — „უნივერსიტეტი“) აღიარებს კვლევის ხარისხის, სანდოობისა და საზოგადოების ნდობის მჭიდრო კავშირს ეთიკურ პასუხისმგებლობასა და აკადემიურ კეთილსინდისიერებასთან.

უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს, რომ ყველა კვლევითი საქმიანობა განხორციელდეს ადამიანის ღირსების, აკადემიური თავისუფლების, სამეცნიერო კეთილსინდისიერებისა და პერსონალურ მონაცემთა დაცვის პრინციპების დაცვით.

წინამდებარე კოდექსი განსაზღვრავს კვლევის ეთიკურ პრინციპებს, პასუხისმგებლობებს, ინსტიტუციურ მექანიზმებსა და პროცედურებს, რომლებიც უზრუნველყოფს ეთიკური სტანდარტების დაცვას უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევითი საქმიანობის ყველა ეტაპზე.

კოდექსი შეესაბამება საერთაშორისო პრაქტიკას და ეფუძნება კვლევის ეთიკისა და კვლევითი კეთილსინდისიერების საერთაშორისოდ აღიარებულ პრინციპებს, მათ შორის:

- ა) ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევის ეთიკურ პრინციპებს;
- ბ) სამეცნიერო კეთილსინდისიერების საერთაშორისო სტანდარტებს;
- გ) პერსონალურ მონაცემთა დაცვის პრინციპებს;
- დ) აკადემიური თავისუფლებისა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი საქმიანობის პრინციპებს.

კოდექსი ასევე ითვალისწინებს საერთაშორისო კვლევის ეთიკის ჩარჩოებში ჩამოყალიბებულ საუკეთესო პრაქტიკას, მათ შორის ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევის ეთიკის დეკლარაციებს, კვლევითი კეთილსინდისიერების საერთაშორისო სახელმძღვანელო პრინციპებს, პერსონალურ მონაცემთა დაცვის თანამედროვე სტანდარტებსა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი საქმიანობის საერთაშორისოდ აღიარებულ მიდგომებს.

წინამდებარე პრეამბულა გამოხატავს უნივერსიტეტის ეთიკურ და ინსტიტუციურ ვალდებულებებს კვლევითი საქმიანობის მიმართ და წარმოადგენს ამ კოდექსით დადგენილი პრინციპებისა და პროცედურების განმარტებით საფუძველს.

უნივერსიტეტში ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევები დამატებით ხორციელდება საერთაშორისო სამედიცინო კვლევის ეთიკის პრინციპებისა და პროფესიული სტანდარტების შესაბამისად, მათ შორის კლინიკური კვლევის კეთილსინდისიერი პრაქტიკის (Good Clinical Practice – GCP) სტანდარტებისა და ჯანმრთელობის მონაცემთა დაცვის გაძლიერებული მოთხოვნების გათვალისწინებით.

თავი I. ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. კოდექსის მიზანი

1. წინამდებარე კვლევის ეთიკის კოდექსი (შემდგომში — „კოდექსი“) ადგენს უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევითი საქმიანობის ეთიკურ ჩარჩოს და განსაზღვრავს კვლევის ეთიკური სტანდარტების დაცვის ინსტიტუციურ მექანიზმებსა და სავალდებულო მოთხოვნებს.
2. კოდექსის მიზანია უნივერსიტეტის ფარგლებში დაგეგმილი, განხორციელებული, შეფასებული და გავრცელებული კვლევითი საქმიანობის ეთიკური განხორციელების უზრუნველყოფა ადამიანის უფლებების პატივისცემის, აკადემიური კეთილსინდისიერების, სამეცნიერო სიზუსტის, გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების პრინციპების საფუძველზე.
3. კოდექსი ასევე მიზნად ისახავს უნივერსიტეტში კვლევის ეთიკური კულტურის გაძლიერებას, კვლევის მონაწილეთა უფლებებისა და ინტერესების დაცვას, აგრეთვე სამეცნიერო კვლევისადმი საზოგადოების ნდობის განმტკიცებას.

მუხლი 2. სამართლებრივი საფუძველი

1. კოდექსი შეესაბამება საქართველოს მოქმედ კანონმდებლობას, უნივერსიტეტის შიდა სამართლებრივ აქტებს, ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევის საერთაშორისოდ აღიარებულ ეთიკურ პრინციპებსა და პროფესიულ სტანდარტებს, აგრეთვე უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის ევროპულ სტანდარტებსა და სახელმძღვანელო პრინციპებს (ESG).
2. ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევებთან მიმართებით კოდექსი დამატებით ითვალისწინებს საერთაშორისო სამედიცინო კვლევის ეთიკის სტანდარტებს, კლინიკური კვლევის კეთილსინდისიერი პრაქტიკის (Good Clinical Practice – GCP) პრინციპებსა და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევითი ეთიკის შესაბამის საერთაშორისო სახელმძღვანელოებს.
3. კოდექსი ეფუძნება კვლევითი კეთილსინდისიერების საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკას და გამოიყენება უნივერსიტეტის აკადემიური კეთილსინდისიერების კოდექსთან, ეთიკის კოდექსთან, პერსონალური მონაცემების დაცვის პოლიტიკასთან და სხვა შესაბამის შიდა სამართლებრივ აქტებთან სისტემურ ერთობაში.
4. კვლევის ეთიკასთან, კვლევის მონაწილეთა დაცვასთან და ეთიკურ შეფასებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ამ კოდექსის დებულებები გამოიყენება უნივერსიტეტის სხვა შიდა სამართლებრივ აქტებთან სისტემურ კავშირში. ამ კოდექსით მოწესრიგებულ საკითხებზე უპირატესად გამოიყენება მისი შესაბამისი დებულებები.
5. კოდექსის დებულებების დაცვა არ ათავისუფლებს მკვლევარს კანონმდებლობით, ხელშეკრულებით ან დაფინანსების პირობებით დაკისრებული ვალდებულებების შესრულებისაგან.

მუხლი 3. კოდექსის მოქმედების სფერო

1. კოდექსი ვრცელდება ყველა პირზე, რომელიც უნივერსიტეტის სახელით, მონაწილეობით, დაფინანსებით ან ინსტიტუციური მხარდაჭერით ახორციელებს კვლევით საქმიანობას, მათ შორის:
 - ა) აკადემიურ, სამეცნიერო, ადმინისტრაციულ და მოწვეულ პერსონალზე;
 - ბ) ბაკალავრიატის, მაგისტრატურის, ერთსაფეხურიანი სამედიცინო საგანმანათლებლო პროგრამისა და სადოქტორო პროგრამების სტუდენტებზე;
 - გ) გარე მკვლევრებზე, პარტნიორებსა და თანაავტორებზე.
2. კოდექსი ვრცელდება ყველა იმ კვლევაზე, რომელიც:
 - ა) ხორციელდება უნივერსიტეტის სტრუქტურულ ერთეულებში;
 - ბ) ხორციელდება უნივერსიტეტის სახელით ან მისი პასუხისმგებლობით;
 - გ) ფინანსდება ან ადმინისტრაციულად მხარდაჭერილია უნივერსიტეტის მიერ;
 - დ) წარმოდგენილია როგორც უნივერსიტეტთან დაკავშირებული კვლევითი საქმიანობა;
 - ე) მოიცავს სტუდენტურ კვლევებს, თუ მათში იკვეთება ეთიკური რისკი, ადამიანთა მონაწილეობა ან პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემების გამოყენება.
3. კოდექსი ვრცელდება ყველა ტიპის კვლევაზე, მათ შორის სოციალურ, ჰუმანიტარულ, განათლების, ბიზნესის, იურიდიულ, არქიტექტურულ, ბიოსამედიცინო, კლინიკურ, ჯანმრთელობის, ინტერდისციპლინურ, ლაბორატორიულ, ონლაინ, არქივულ და სხვა კვლევებზე, აგრეთვე მონაცემებზე დაფუძნებულ, ეპიდემიოლოგიურ და მეორეული მონაცემების გამოყენებით განხორციელებულ კვლევებზე.
4. საერთაშორისო ან გარე ინსტიტუციებთან თანამშრომლობით განხორციელებული კვლევის შემთხვევაში გამოიყენება ის ეთიკური ან სამართლებრივი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფს კვლევის მონაწილეთა უფლებებისა და ინტერესების დაცვის უფრო მაღალ სტანდარტს.

მუხლი 4. ტერმინთა განმარტება

1. ამ კოდექსში გამოყენებული ტერმინები განიმარტება კოდექსის მიზნებისა და პრინციპების შესაბამისად. თუ კოდექსით განსაზღვრული არ არის ტერმინის განსხვავებული მნიშვნელობა, გამოიყენება საქართველოს კანონმდებლობითა და შესაბამისი საერთაშორისო სტანდარტებით დადგენილი განმარტებები.
2. ამ კოდექსის მიზნებისთვის გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:
 - ა) **კვლევა** — სისტემური ინტელექტუალური საქმიანობა, რომელიც მიზნად ისახავს ახალი ცოდნის შექმნას, არსებული ცოდნის გადამოწმებას, ინტერპრეტაციას ან განვითარებას მეცნიერულად დასაბუთებული მეთოდების გამოყენებით.
 - ბ) **მკვლევარი** — ნებისმიერი პირი, რომელიც უნივერსიტეტის სახელით მონაწილეობს კვლევის დაგეგმვაში, განხორციელებაში, მონაცემთა ანალიზში, ზედამხედველობაში ან კვლევის შედეგების მომზადებასა და გავრცელებაში.
 - გ) **კვლევის მონაწილე** — ფიზიკური პირი, რომელიც უშუალოდ ან ირიბად მონაწილეობს კვლევაში ან რომლის შესახებაც კვლევის ფარგლებში გროვდება მონაცემები;
 - დ) **პერსონალური მონაცემი** — ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც ეხება იდენტიფიცირებულ ან იდენტიფიცირებად ფიზიკურ პირს;

ე) **სენსიტიური მონაცემი** — განსაკუთრებული კატეგორიის პერსონალური მონაცემი ან სხვა ისეთი ინფორმაცია, რომლის დამუშავებამ შეიძლება განსაკუთრებული საფრთხე შეუქმნას პირის უფლებებს, თავისუფლებებს, ღირსებას, რეპუტაციას ან უსაფრთხოებას;

ვ) **მოწყვლადი პირი ან ჯგუფი** — პირი ან ჯგუფი, რომლის თავისუფალი და ინფორმირებული მონაწილეობა კვლევაში შეიძლება შეზღუდული იყოს ასაკის, ჯანმრთელობის მდგომარეობის, დამოკიდებულების, სოციალური მდგომარეობის ან სხვა გარემოებების გამო;

ზ) **ეთიკური განხილვა** — კვლევის შეფასების პროცესი, რომლის მიზანია დადგინდეს კვლევის შესაბამისობა ეთიკურ პრინციპებთან, მონაწილეთა დაცვის მოთხოვნებთან და მოქმედ სამართლებრივ სტანდარტებთან;

თ) **ეთიკური რისკი** — კვლევის პროცესში შესაძლო ზიანი, რომელიც შეიძლება შეეხოთ კვლევის მონაწილეთა უფლებებს, უსაფრთხოებას, კეთილდღეობას ან პირადი ცხოვრების დაცულობას;

ი) **ინფორმირებული თანხმობა** — კვლევის მონაწილის მიერ თავისუფლად, წინასწარ და სათანადო ინფორმაციის მიღების საფუძველზე გამოხატული ნება კვლევაში მონაწილეობის შესახებ;

კ) **კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევა** — მოქმედება ან უმოქმედობა, რომელიც არღვევს კვლევის პატიოსნების, სანდოობის, გამჭვირვალობისა და სამეცნიერო პასუხისმგებლობის ფუნდამენტურ პრინციპებს;

ლ) **მონაცემთა ანონიმიზაცია** — პროცესი, რომლის შედეგადაც მონაცემები ისე მუშავდება, რომ აღარ იყოს შესაძლებელი კონკრეტული ფიზიკური პირის იდენტიფიცირება პირდაპირ ან ირიბად;

მ) **მონაცემთა ფსევდონიმიზაცია** — მონაცემთა დამუშავების მეთოდი, რომლის შედეგადაც პერსონალური მონაცემები იცვლება კოდით ან სხვა იდენტიფიკატორით ისე, რომ დამატებითი ინფორმაციის გარეშე შეუძლებელი იყოს კონკრეტული პირის იდენტიფიცირება;

ნ) **ბიოსამედიცინო კვლევა** — კვლევა, რომელიც დაკავშირებულია ადამიანის ჯანმრთელობასთან, დაავადებებთან, დიაგნოსტიკასთან, მკურნალობასთან, პრევენციასთან, ბიოლოგიურ პროცესებთან ან ჯანმრთელობის მონაცემებთან და შეიძლება მოიცავდეს ადამიანთა მონაწილეობას, ბიოლოგიური მასალის გამოყენებას ან სამედიცინო მონაცემთა დამუშავებას;

ო) **კლინიკური კვლევა** — ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევა, რომელიც მიზნად ისახავს სამედიცინო, დიაგნოსტიკური, პრევენციული ან თერაპიული ჩარევის, მეთოდის, მოწყობილობის, პროტოკოლის ან ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული სხვა ინტერვენციის უსაფრთხოების, ეფექტიანობის ან შედეგების შეფასებას;

პ) **ჯანმრთელობის მონაცემები** — ნებისმიერი ინფორმაცია ფიზიკური ან ფსიქიკური ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ, მათ შორის სამედიცინო ისტორია, დიაგნოზი, მკურნალობა, დიაგნოსტიკური გამოსახულებები, ლაბორატორიული მონაცემები ან სხვა ინფორმაცია, რომელიც დაკავშირებულია პირის ჯანმრთელობასთან;

ჟ) **ბიოლოგიური მასალა** — ადამიანის ორგანიზმიდან მიღებული ნებისმიერი ბიოლოგიური ნიმუში, მათ შორის სისხლი, ქსოვილი, ნერწყვი, გენეტიკური მასალა ან სხვა ბიოლოგიური წარმოშობის მასალა, რომელიც გამოიყენება კვლევითი მიზნებისთვის;

რ) ინტერესთა კონფლიქტი — გარემოება, როდესაც პირის პირადი, პროფესიული, ფინანსური, ინსტიტუციური ან სხვა ინტერესი გავლენას ახდენს, შეიძლება გავლენას ახდენდეს ან ქმნის ასეთი გავლენის დასაბუთებულ აღქმას მისი გადაწყვეტილებების, დამოუკიდებლობის, მიუკერძოებლობისა და ობიექტურობის მიმართ კვლევის დაგეგმვის, განხორციელების, შეფასების, დაფინანსების, გამოქვეყნების ან კვლევასთან დაკავშირებული სხვა საქმიანობის პროცესში;

ს) კვლევის ეთიკის კომიტეტი — უნივერსიტეტში შექმნილი დამოუკიდებელი კოლეგიური ორგანო, რომელიც ახორციელებს კვლევის ეთიკურ განხილვას, შეფასებას, მონიტორინგსა და სხვა უფლებამოსილებებს წინამდებარე კოდექსისა და უნივერსიტეტის შესაბამისი შიდა აქტების შესაბამისად;

ტ) FAIR პრინციპები — კვლევითი მონაცემების მართვის პრინციპები, რომლებიც გულისხმობს მონაცემთა მოძიებადობას (Findable), ხელმისაწვდომობას (Accessible), თავსებადობას (Interoperable) და ხელახლა გამოყენებადობას (Reusable);

უ) ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტები — პროგრამული, ალგორითმული ან გენერაციული სისტემები, რომლებიც გამოიყენება ტექსტის, მონაცემების, გამოსახულებების ან სხვა კვლევითი მასალის შექმნის, დამუშავების, ანალიზის ან შეფასების მიზნით;

ფ) მამხილებელი (whistleblower) — პირი, რომელიც კეთილსინდისიერად და გონივრული საფუძვლის არსებობის პირობებში აცხადებს აკადემიური ან კვლევითი კეთილსინდისიერების შესაძლო დარღვევის შესახებ და სარგებლობს წინამდებარე კოდექსითა და უნივერსიტეტის შიდა აქტებით გათვალისწინებული დაცვის მექანიზმებით.

მუხლი 5. აკადემიური თავისუფლება და ეთიკური პასუხისმგებლობა

1. უნივერსიტეტი აღიარებს აკადემიურ თავისუფლებას, როგორც ფუნდამენტურ აკადემიურ ღირებულებას, და უზრუნველყოფს მკვლევართა უფლებას დამოუკიდებლად აირჩიონ კვლევის თემა, მეთოდოლოგია, თეორიული მიდგომა და ანალიტიკური ჩარჩო.
2. აკადემიური თავისუფლება ხორციელდება ეთიკური პასუხისმგებლობის ფარგლებში და არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ისეთი კვლევითი საქმიანობის გასამართლებლად, რომელიც:
 - ა) არღვევს ადამიანის უფლებებს, ეთიკურ პრინციპებს ან სამართლებრივ ნორმებს;
 - ბ) ქმნის გაუმართლებელ ან არაპროპორციულ რისკს კვლევის მონაწილეთა, საზოგადოების ან გარემოსთვის;
 - გ) აზიანებს კვლევის სანდოობას, აკადემიურ კეთილსინდისიერებას ან საზოგადოებრივ ნდობას.
3. მკვლევარი ვალდებულია კვლევის ყველა ეტაპზე დაიცვას ამ კოდექსით, მოქმედი კანონმდებლობითა და შესაბამისი პროფესიული სტანდარტებით დადგენილი მოთხოვნები.
4. უნივერსიტეტი ხელს უწყობს აკადემიური თავისუფლებისა და ეთიკური პასუხისმგებლობის დაბალანსებას, კვლევითი საქმიანობის დამოუკიდებლობას, სამეცნიერო მრავალფეროვნებასა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი კულტურის განვითარებას.

თავი II. კვლევის ეთიკის პრინციპები

მუხლი 6. კვლევის ეთიკის ფუნდამენტური პრინციპები

1. წინამდებარე თავი განსაზღვრავს კვლევის ეთიკის ფუნდამენტურ პრინციპებს, რომლებიც წარმოადგენს უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევითი საქმიანობის ეთიკურ საფუძველს.
2. უნივერსიტეტში განხორციელებული ნებისმიერი კვლევითი საქმიანობა ეფუძნება კვლევის ეთიკის ფუნდამენტურ პრინციპებს, რომლებიც უზრუნველყოფს ადამიანის ღირსების დაცვას, სამეცნიერო კეთილსინდისიერებასა და კვლევის შედეგების სანდოობას.
3. უნივერსიტეტში კვლევითი საქმიანობა ხორციელდება შემდეგი ძირითადი ეთიკური პრინციპების საფუძველზე:
 - ა) ადამიანის ღირსებისა და ავტონომიის პატივისცემა;
 - ბ) კეთილგანწყობა, ზიანის პრევენცია და მონაწილეთა კეთილდღეობის დაცვა;
 - გ) სამართლიანობა და თანასწორობა;
 - დ) აკადემიური კეთილსინდისიერება და სამეცნიერო პატიოსნება;
 - ე) სამეცნიერო ვალიდურობა და მეთოდოლოგიური სანდოობა;
 - ვ) კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა;
 - ზ) ანგარიშვალდებულება და პროფესიული პასუხისმგებლობა;
 - თ) პროპორციულობა ეთიკური შეფასების პროცესში.
4. უნივერსიტეტი აღიარებს კვლევითი კეთილსინდისიერების ფუნდამენტურ ღირებულებებს — სანდოობას (Reliability), პატიოსნებას (Honesty), პატივისცემას (Respect) და ანგარიშვალდებულებას (Accountability), ხელს უწყობს კვლევის გამჭვირვალობას, პასუხისმგებლიან მონაცემთა მართვას, ღია მეცნიერების (Open Science) და FAIR პრინციპების დანერგვას კანონმდებლობითა და კვლევის სპეციფიკით განსაზღვრულ ფარგლებში.
5. ეთიკური პრინციპების გამოყენებისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს კვლევის ხასიათი, მიზანი, მეთოდოლოგია, შესაძლო რისკები და კვლევის მონაწილეთა ინტერესები.

მუხლი 7. ადამიანის ღირსებისა და ავტონომიის პატივისცემა

1. ნებისმიერი კვლევა უნდა ეფუძნებოდეს კვლევაში ჩართული პირების ღირსების, ავტონომიისა და ფუნდამენტური უფლებების პატივისცემას.
2. ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევა უნდა ეფუძნებოდეს მონაწილეთა თავისუფალ და ინფორმირებულ თანხმობას.
3. კვლევის მონაწილეებს წინასწარ უნდა მიეწოდოთ საკმარისი, მკაფიო და გასაგები ინფორმაცია კვლევის მიზნის, მეთოდების, შესაძლო რისკებისა და სარგებლის, მონაცემთა დამუშავებისა და მონაწილეთა უფლებების შესახებ.
4. მონაწილეს უფლება აქვს უარი თქვას კვლევაში მონაწილეობაზე ან შეწყვიტოს მონაწილეობა კვლევის ნებისმიერ ეტაპზე, მისთვის რაიმე უარყოფითი შედეგის დადგომის გარეშე, გარდა კანონით პირდაპირ გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

მუხლი 8. კეთილგანწყობა და ზიანის პრევენცია

1. კვლევა უნდა დაიგეგმოს და განხორციელდეს ისე, რომ მაქსიმალურად გაიზარდოს მოსალოდნელი სარგებელი და მინიმუმამდე შემცირდეს შესაძლო ზიანი.
2. მკვლევარი ვალდებულია წინასწარ შეაფასოს კვლევასთან დაკავშირებული შესაძლო ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული, სოციალური, ეკონომიკური ან რეპუტაციული რისკები და მიიღოს შესაბამისი პრევენციული ზომები მათი შემცირების ან თავიდან აცილების მიზნით.
3. კვლევის განხორციელებისას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მოწყვლადი პირებისა და ჯგუფების დაცვას, აგრეთვე იმ შემთხვევებს, როდესაც კვლევა შეიძლება დაკავშირებული იყოს გაზრდილ ეთიკურ რისკებთან.
4. კვლევის პროცესში გამოვლენილი ახალი ან გაუთვალისწინებელი რისკების შემთხვევაში მკვლევარი ვალდებულია მიიღოს შესაბამისი ზომები მონაწილეთა დაცვის უზრუნველსაყოფად და საჭიროების შემთხვევაში აცნობოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს.

მუხლი 9. სამართლიანობა და თანასწორობა

1. კვლევის მონაწილეთა შერჩევა უნდა ეფუძნებოდეს სამეცნიერო მიზნებსა და კვლევის შინაარსობრივ აუცილებლობას.
2. დაუშვებელია მონაწილეთა შერჩევა დისკრიმინაციული ნიშნების საფუძველზე ან მათი არაპროპორციული დატვირთვა კვლევასთან დაკავშირებული რისკებით.
3. კვლევის მონაწილეებს უნდა მიეცეთ თანაბარი შესაძლებლობა მონაწილეობისა და კვლევასთან დაკავშირებული უფლებებით სარგებლობისათვის, თუ კვლევის მიზნები და მეთოდოლოგია სხვაგვარ მიდგომას ობიექტურად არ მოითხოვს.
4. მოწყვლადი პირების ან ჯგუფების კვლევაში ჩართვა დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს სამეცნიერო მიზნებით არის დასაბუთებული და უზრუნველყოფილია მათი უფლებებისა და ინტერესების დამატებითი დაცვა.
5. უნივერსიტეტი ხელს უწყობს თანასწორობის, მრავალფეროვნებისა და ინკლუზიის პრინციპების დაცვას კვლევით საქმიანობაში და უზრუნველყოფს, შესაძლებლობის ფარგლებში, კვლევით პროცესებში მონაწილეობის თანაბარ შესაძლებლობებს, დისკრიმინაციის დაუშვებლობასა და ინკლუზიური კვლევითი გარემოს განვითარებას.

მუხლი 10. აკადემიური კეთილსინდისიერება და სამეცნიერო პატიოსნება

1. კვლევა უნდა განხორციელდეს აკადემიური კეთილსინდისიერების, სამეცნიერო პატიოსნებისა და პროფესიული პასუხისმგებლობის პრინციპების დაცვით.
2. მკვლევარი ვალდებულია კვლევის ყველა ეტაპზე იმოქმედოს პატიოსნად, გამჭვირვალედ და პასუხისმგებლიანად.
3. დაუშვებელია:
 - ა) მონაცემთა ფაბრიკაცია;
 - ბ) მონაცემთა ფალსიფიკაცია;
 - გ) პლაგიატი;
 - დ) კვლევის შედეგების დამახინჯებული ან არაზუსტი წარმოდგენა;
 - ე) კვლევითი კეთილსინდისიერების სხვა ფორმის დარღვევა.

4. მკვლევარი ვალდებულია თავიდან აიცილოს ინტერესთა კონფლიქტი ან, მისი არსებობის შემთხვევაში, სათანადოდ გაამჟღავნოს იგი.
5. ავტორობის, თანაავტორობისა და კვლევის შედეგების გავრცელებისას დაცული უნდა იქნეს სამართლიანობის, გამჭვირვალობისა და პროფესიული პასუხისმგებლობის პრინციპები.

მუხლი 11. სამეცნიერო ვალიდურობა და მეთოდოლოგიური სანდოობა

1. ეთიკურად დასაშვები კვლევა უნდა იყოს სამეცნიეროდ დასაბუთებული და მეთოდოლოგიურად სანდო.
2. კვლევის დიზაინი, მეთოდოლოგია და მონაცემთა ანალიზის მეთოდები უნდა უზრუნველყოფდეს მიღებული შედეგების სანდოობასა და მეცნიერულ ვალიდურობას.
3. მკვლევარი ვალდებულია კვლევის მონაცემები აღრიცხოს, გააანალიზოს და წარმოადგინოს ზუსტად და სრულად.
4. კვლევა უნდა განხორციელდეს შესაბამისი კომპეტენციის, კვალიფიკაციისა და პროფესიული ცოდნის მქონე პირების მიერ ან მათი სათანადო ზედამხედველობით.
5. დაუშვებელია ისეთი კვლევის განხორციელება, რომელიც მოკლებულია სამეცნიერო დასაბუთებას, მეთოდოლოგიურ სანდოობას ან ვერ უზრუნველყოფს კვლევის მიზნების მიღწევის რეალურ შესაძლებლობას.

მუხლი 12. კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა

1. კვლევის ფარგლებში მიღებული ინფორმაცია უნდა დამუშავდეს კონფიდენციალურობისა და მონაცემთა დაცვის პრინციპების დაცვით.
2. პერსონალური მონაცემების დამუშავება უნდა განხორციელდეს მოქმედი კანონმდებლობისა და უნივერსიტეტის შესაბამისი შიდა პოლიტიკების შესაბამისად.
3. მკვლევარი ვალდებულია მიიღოს შესაბამისი ტექნიკური და ორგანიზაციული ზომები მონაცემთა უსაფრთხოების, კონფიდენციალურობისა და არასანქცირებული წვდომის პრევენციის უზრუნველსაყოფად.
4. კვლევის ფარგლებში, შესაძლებლობის შემთხვევაში, უნდა გამოყენებულ იქნეს მონაცემთა ანონიმიზაციის ან ფსევდონიმიზაციის მეთოდები.
5. კვლევის მონაწილეთა იდენტიფიცირების შესაძლებლობის შემცირების მიზნით მონაცემთა შეგროვება, შენახვა, გამოყენება და გავრცელება უნდა განხორციელდეს მხოლოდ კვლევის მიზნებისთვის აუცილებელი მოცულობით.

მუხლი 13. კვლევითი მონაცემთა მართვა

1. კვლევითი მონაცემები უნდა იმართებოდეს უსაფრთხოების, სანდოობის, კონფიდენციალურობის, მოძიებადობისა და, კანონმდებლობითა და კვლევის სპეციფიკით განსაზღვრულ ფარგლებში, ხელმისაწვდომობის პრინციპების დაცვით.
2. კვლევის ფარგლებში მიღებული მონაცემების შენახვა, გამოყენება, გაზიარება, არქივირება და განადგურება უნდა განხორციელდეს მონაცემთა მართვის შესაბამისი მოთხოვნების დაცვით.

3. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს:
 - ა) კვლევითი მონაცემების შენახვისა და დაცვის შესაბამის მექანიზმებს;
 - ბ) მონაცემებზე წვდომის წესების განსაზღვრას;
 - გ) მონაცემთა შენახვის ვადებისა და არქივირების წესების დადგენას;
 - დ) მონაცემთა უსაფრთხო განადგურების პროცედურების არსებობას.
4. კვლევითი მონაცემების მართვისას, შესაძლებლობის ფარგლებში, გათვალისწინებული უნდა იქნეს FAIR პრინციპები.

მუხლი 14. ანგარიშვალდებულება და პროფესიული პასუხისმგებლობა

1. მკვლევარი პასუხისმგებელია მის მიერ განხორციელებული კვლევის ეთიკურ, სამეცნიერო და პროფესიულ შესაბამისობაზე.
2. მკვლევარი ვალდებულია კვლევის ყველა ეტაპზე დაიცვას ამ კოდექსითა და მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები.
3. მკვლევარი პასუხისმგებელია კვლევის ფარგლებში ჩართული სტუდენტებისა და კვლევითი ჯგუფის სხვა წევრების სათანადო ეთიკური ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის უზრუნველყოფაზე.
4. უნივერსიტეტი ხელს უწყობს პასუხისმგებლიანი კვლევითი პრაქტიკის განვითარებას და უზრუნველყოფს ეთიკური სტანდარტების დაცვისათვის საჭირო ინსტიტუციური მხარდაჭერის მექანიზმებს.

მუხლი 15. პროპორციულობის პრინციპი

1. კვლევის ეთიკური შეფასება უნდა ეფუძნებოდეს პროპორციულობის პრინციპს.
2. ეთიკური განხილვის მოცულობა და სიღრმე განისაზღვრება კვლევის რისკის, სენსიტიურობისა და სირთულის მიხედვით.
3. დაბალი რისკის კვლევებთან მიმართებით შესაძლებელია გამარტივებული ეთიკური განხილვის პროცედურების გამოყენება, ხოლო მაღალი რისკის კვლევები ექვემდებარება სრულ ეთიკურ შეფასებას.
4. ეთიკური შეფასების პროცესში გათვალისწინებული უნდა იქნეს კვლევის მიზნები, მეთოდოლოგია, მონაწილეთა კატეგორია, მონაცემთა ხასიათი და კვლევის შესაძლო გავლენა მონაწილეებზე, საზოგადოებასა და გარემოზე.

მუხლი 16. ეთიკური პრინციპების გამოყენება კვლევის ციკლში

1. ამ თავით განსაზღვრული პრინციპები ვრცელდება კვლევის ყველა ეტაპზე, მათ შორის კვლევის დაგეგმვაზე, განხორციელებაზე, მონაცემთა შეგროვებასა და ანალიზზე, მონაცემთა შენახვასა და დამუშავებაზე, აგრეთვე კვლევის შედეგების გამოქვეყნებასა და გავრცელებაზე.
2. მკვლევრები ვალდებულნი არიან ეთიკური საკითხები გაითვალისწინონ კვლევის დიზაინისა და მეთოდოლოგიის დაგეგმვის ადრეულ ეტაპზე.

3. კვლევის განხორციელებისას მკვლევრები ვალდებული არიან პერიოდულად შეაფასონ კვლევასთან დაკავშირებული ეთიკური საკითხები და, საჭიროების შემთხვევაში, მიიღონ შესაბამისი პრევენციული ან მაკორექტირებელი ზომები.

მუხლი 17. ეთიკური პრინციპების ურთიერთდაბალანსება

1. კვლევის განხორციელებისას შესაძლოა წარმოიშვას სიტუაციები, როდესაც სხვადასხვა ეთიკური პრინციპის ერთმანეთთან დაბალანსება გახდეს საჭირო.
2. ასეთ შემთხვევაში გადაწყვეტილება უნდა ეფუძნებოდეს დასაბუთებულ შეფასებას, პროპორციულობის პრინციპის, ადამიანის უფლებების დაცვისა და კვლევის სამეცნიერო მიზნების გათვალისწინებით.
3. ეთიკური საკითხების შეფასებისას უპირატესობა ენიჭება კვლევის მონაწილეთა ღირსების, უფლებებისა და უსაფრთხოების დაცვას.
4. ეთიკური პრინციპების ურთიერთკონფლიქტის შემთხვევაში მკვლევარმა, საჭიროების შემთხვევაში, უნდა მიმართოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს შესაბამისი რეკომენდაციის ან ეთიკური შეფასების მისაღებად.
5. კვლევის განხორციელებისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს გარემოს დაცვის, კულტურული მემკვიდრეობის, საზოგადოებრივი ინტერესებისა და მდგრადი განვითარების პრინციპების პატივისცემა, თუ ეს გამომდინარეობს კვლევის შინაარსიდან, მიზნებიდან ან შესაძლო გავლენიდან.

თავი III. ინფორმირებული თანხმობა, მოწყვლადი ჯგუფები და მონაცემთა დაცვა

მუხლი 18. ზოგადი დებულებები

1. წინამდებარე თავით განისაზღვრება ამ კოდექსის II თავით დადგენილი ეთიკური პრინციპების პრაქტიკული განხორციელების ძირითადი წესები.
2. აღნიშნული წესები მიზნად ისახავს კვლევის მონაწილეთა უფლებების, ღირსების, უსაფრთხოებისა და პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის დაცვას.
3. ამ თავში განსაზღვრული მოთხოვნები ვრცელდება ყველა იმ კვლევაზე, რომელიც მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას ან პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემების გამოყენებას.
4. ბიოსამედიცინო, კლინიკურ და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევებთან მიმართებით დამატებით გამოიყენება ამ კოდექსის შესაბამისი სპეციალური დებულებები.

მუხლი 19. ინფორმირებული თანხმობის პროცედურა

1. ადამიანთა მონაწილეობით განხორციელებული კვლევა დასაშვებია მხოლოდ მონაწილეთა თავისუფალი და ინფორმირებული თანხმობის საფუძველზე.
2. ინფორმირებული თანხმობის მიღებამდე კვლევის მონაწილეს უნდა მიეწოდოს მკაფიო, ზუსტი და გასაგები ინფორმაცია:
 - ა) კვლევის მიზნისა და შინაარსის შესახებ;
 - ბ) კვლევის პროცესისა და სავარაუდო ხანგრძლივობის შესახებ;
 - გ) შესაძლო რისკებისა და მოსალოდნელი სარგებლის შესახებ;

- დ) მონაცემთა გამოყენებისა და დაცვის პირობების შესახებ;
 - ე) მონაწილეობის შეწყვეტის უფლების შესახებ.
3. ინფორმირებული თანხმობა, როგორც წესი, მიიღება წერილობითი ფორმით.
 4. ზეპირი ან ელექტრონული თანხმობა დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს სათანადოდ არის დასაბუთებული და დამტკიცებულია კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ.
 5. კვლევის მონაწილეს უნდა მიეცეს საკმარისი დრო და შესაძლებლობა გაეცნოს მიწოდებულ ინფორმაციას და მიიღოს ინფორმირებული გადაწყვეტილება კვლევაში მონაწილეობასთან დაკავშირებით.
 6. ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის შემთხვევაში ინფორმირებული თანხმობის ფორმა დამატებით უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას:
 - ა) კვლევასთან დაკავშირებული სამედიცინო პროცედურების ან ინტერვენციების შესახებ;
 - ბ) შესაძლო ჯანმრთელობის რისკებისა და დისკომფორტის შესახებ;
 - გ) ჯანმრთელობის მონაცემების, დიაგნოსტიკური მასალის, ბიოლოგიური ნიმუშების ან სამედიცინო გამოსახულებების გამოყენების პირობების შესახებ;
 - დ) კვლევაში მონაწილეობის შეწყვეტის წესისა და, არსებობის შემთხვევაში, შესაძლო შედეგების შესახებ.
 7. ინფორმირებული თანხმობა წარმოადგენს უწყვეტ პროცესს და კვლევის მიმდინარეობისას არსებითი გარემოებების ცვლილების შემთხვევაში მონაწილეს უნდა მიეწოდოს დამატებითი ინფორმაცია და, საჭიროების შემთხვევაში, მიღებულ იქნეს განახლებული თანხმობა.

მუხლი 20. მოწყვლადი ჯგუფების დაცვა

1. მოწყვლად ჯგუფებთან დაკავშირებული კვლევა ექვემდებარება განსაკუთრებულ ეთიკურ განხილვას.
2. ასეთი კვლევა დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ:
 - ა) აღნიშნული ჯგუფის ჩართვა აუცილებელია კვლევის მიზნის მისაღწევად;
 - ბ) კვლევასთან დაკავშირებული რისკები მაქსიმალურად შემცირებულია;
 - გ) გათვალისწინებულია დამატებითი დაცვის მექანიზმები;
 - დ) საჭიროების შემთხვევაში მიღებულია უფლებამოსილი წარმომადგენლის თანხმობა.
3. მოწყვლად ჯგუფებთან დაკავშირებული კვლევის განხორციელებისას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მონაწილეთა ღირსების, უსაფრთხოების, კეთილდღეობის, თავისუფალი არჩევანისა და ინტერესების დაცვას.
4. მოწყვლად ჯგუფებად, მათ შორის, შეიძლება განიხილებოდნენ არასრულწლოვნები, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები, ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო გადაწყვეტილების მიღების შეზღუდული უნარის მქონე პირები, ინსტიტუციურ ან სოციალურ დამოკიდებულებაში მყოფი პირები და სხვა პირები ან ჯგუფები, რომელთა თავისუფალი და ინფორმირებული მონაწილეობა შეიძლება შეზღუდული იყოს.
5. მოწყვლადი ჯგუფების მონაწილეობით განხორციელებული კვლევა, როგორც წესი, ექვემდებარება კვლევის ეთიკის კომიტეტის სრულ ეთიკურ შეფასებას.

მუხლი 21. კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა

1. მკვლევარი ვალდებულია უზრუნველყოს კვლევის მონაწილეთა კონფიდენციალურობის დაცვა და პერსონალური მონაცემების კანონიერად, სამართლიანად და უსაფრთხოდ დამუშავება.
2. კვლევის ფარგლებში მონაცემები უნდა შეგროვდეს მხოლოდ იმ მოცულობით, რომელიც აუცილებელია კვლევის მიზნებისთვის.
3. პერსონალური მონაცემები უნდა იყოს დაცული უსაფრთხოდ და, სადაც შესაძლებელია, ანონიმიზებული ან ფსევდონიმიზებული.
4. პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემების შემცველი კვლევა უნდა ეფუძნებოდეს მონაცემთა მართვის გეგმას.
5. მონაცემთა შენახვის ვადა, წვდომის წესი, განადგურების ან არქივირების პირობები განისაზღვრება მონაცემთა მართვის გეგმით, მოქმედი კანონმდებლობითა და უნივერსიტეტის შესაბამისი შიდა აქტებით.
6. პერსონალურ და სენსიტიურ მონაცემებზე წვდომა უნდა შეეზღუდოს მხოლოდ იმ პირებს, რომელთაც კვლევის განხორციელების მიზნით გააჩნიათ შესაბამისი უფლებამოსილება.
7. ჯანმრთელობის მონაცემების, ბიოლოგიური მასალის ან სხვა განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემების დამუშავებისას უნდა გამოყენებულ იქნეს მონაცემთა დაცვის დამატებითი ორგანიზაციული და ტექნიკური ღონისძიებები.
კვლევითი მონაცემების მართვისას უნივერსიტეტი ხელს უწყობს მონაცემთა პასუხისმგებლიან გამოყენებასა და გაზიარებას FAIR პრინციპების გათვალისწინებით, იმ ფარგლებში, რომელიც უზრუნველყოფს კონფიდენციალურობის, პერსონალური მონაცემების დაცვისა და ეთიკური მოთხოვნების დაცვას.

თავი IV. ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის ეთიკა

მუხლი 22. ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის სპეციალური ეთიკური მოთხოვნები

1. ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევა ექვემდებარება წინამდებარე კოდექსით დადგენილ ზოგად ეთიკურ მოთხოვნებსა და ამ თავით განსაზღვრულ სპეციალურ ეთიკურ სტანდარტებს.
2. აღნიშნული კვლევა უნდა განხორციელდეს ადამიანის ღირსების, სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვის, უსაფრთხოების, ავტონომიის, ინფორმირებული თანხმობის, კონფიდენციალურობისა და ზიანის მინიმიზაციის პრინციპების განსაკუთრებული დაცვით.
3. კვლევის მონაწილის სიცოცხლე, ჯანმრთელობა, უსაფრთხოება, უფლებები და კეთილდღეობა უპირატესია სამეცნიერო, ინსტიტუციური, პროფესიული ან ფინანსური ინტერესების მიმართ.
4. ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევა დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ:
 - ა) კვლევა მეცნიერულად დასაბუთებული და მეთოდოლოგიურად სანდოა;
 - ბ) მოსალოდნელი სარგებელი პროპორციულია შესაძლო რისკებთან;

- გ) ეთიკური რისკები შეფასებულია და მიღებულია მათი შემცირების შესაბამისი ზომები;
 - დ) უზრუნველყოფილია კვლევის მონაწილეთა უფლებების, უსაფრთხოებისა და პირადი ცხოვრების დაცვა.
5. ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის დაგეგმვისა და განხორციელებისას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს რისკებისა და სარგებლის შეფასებას, კვლევის მონაწილეთა უსაფრთხოებასა და ჯანმრთელობის მონაცემების დაცვას.
 6. ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევა უნდა განხორციელდეს შესაბამისი პროფესიული კომპეტენციის მქონე პირების მიერ ან მათი უშუალო ზედამხედველობით.

მუხლი 23. კლინიკურ და ჯანმრთელობის მონაცემებთან დაკავშირებული კვლევის სპეციალური მოთხოვნები

1. ნებისმიერი ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევა, რომელიც მოიცავს ადამიანთა უშუალო მონაწილეობას, სამედიცინო ჩარევის შეფასებას, ბიოლოგიური მასალის გამოყენებას ან ჯანმრთელობის მონაცემთა დამუშავებას, ექვემდებარება კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ წინასწარ ეთიკურ შეფასებასა და შესაბამის ეთიკურ განხილვას.
2. კლინიკური კვლევა არ შეიძლება დაიწყოს კვლევის ეთიკის კომიტეტის წინასწარი ეთიკური დამტკიცების გარეშე.
3. ჯანმრთელობის მონაცემების, სამედიცინო ჩანაწერების, დიაგნოსტიკური გამოსახულებების ან სხვა ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ:
 - ა) კვლევის მიზნებისთვის აუცილებელი მოცულობით;
 - ბ) კონფიდენციალურობისა და მონაცემთა დაცვის მოთხოვნების დაცვით;
 - გ) შესაძლებლობის ფარგლებში მონაცემთა ანონიმიზაციის ან ფსევდონიმიზაციის უზრუნველყოფით;
 - დ) შესაბამისი სამართლებრივი ან ეთიკური საფუძვლის არსებობის შემთხვევაში.
4. სამედიცინო კვლევაში პაციენტის გამოსახულების, დიაგნოსტიკური მასალის, რენტგენოლოგიური მონაცემების ან სხვა იდენტიფიცირებადი ინფორმაციის გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ სათანადო ინფორმირებული თანხმობის ან კანონით გათვალისწინებული სხვა სამართლებრივი საფუძვლის არსებობისას.
5. რეტროსპექტიული, სამედიცინო ჩანაწერებზე დაფუძნებული ან მეორეული ჯანმრთელობის მონაცემების გამოყენებით განხორციელებული კვლევის შემთხვევაში კვლევის ეთიკის კომიტეტი აფასებს ინფორმირებული თანხმობის საჭიროებას, კვლევის რისკის, მონაცემთა იდენტიფიცირებადობისა და მონაწილეთა ინტერესების გათვალისწინებით.
6. ჯანმრთელობის მონაცემების, ბიოლოგიური მასალის ან დიაგნოსტიკური ინფორმაციის გამოყენებისას მკვლევარი ვალდებულია უზრუნველყოს მონაცემთა უსაფრთხო შენახვა, წვდომის შეზღუდვა და არასანქცირებული გამოყენების პრევენცია.

მუხლი 24. ინფორმირებული თანხმობის სპეციალური მოთხოვნები ბიოსამედიცინო, კლინიკურ და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევაში

1. ბიოსამედიცინო, კლინიკურ და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევაში ინფორმირებული თანხმობა მიიღება ამ კოდექსის მე-18 მუხლით დადგენილი წესების შესაბამისად, ამ მუხლით გათვალისწინებული სპეციალური მოთხოვნების გათვალისწინებით.
2. კვლევის მონაწილეს დამატებით უნდა მიეწოდოს ინფორმაცია:
 - ა) შესაძლო სამედიცინო, ფიზიკური, ფსიქოლოგიური ან დისკომფორტთან დაკავშირებული რისკების შესახებ;
 - ბ) კვლევის ფარგლებში გამოყენებული სამედიცინო პროცედურების, ინტერვენციების ან დიაგნოსტიკური მეთოდების შესახებ;
 - გ) ჯანმრთელობის მონაცემების, კლინიკური ან დიაგნოსტიკური გამოსახულებების, ბიოლოგიური მასალის ან სხვა ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამოყენების პირობების შესახებ;
 - დ) კვლევის ფარგლებში მიღებული ინფორმაციის კონფიდენციალურობისა და ჯანმრთელობის მონაცემების დაცვის მექანიზმების შესახებ.
3. ბიოსამედიცინო, კლინიკურ ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევაში მონაწილეობაზე უარი ან მონაწილეობის შეწყვეტა არ უნდა იწვევდეს პირისთვის სამედიცინო მომსახურების, აკადემიური მდგომარეობის ან სხვა კანონიერი ინტერესის შეზღუდვას, გარდა კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.
4. მოწყვლადი პაციენტების, არასრულწლოვნების ან გადაწყვეტილების დამოუკიდებლად მიღების შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების მონაწილეობა დასაშვებია მხოლოდ დამატებითი ეთიკური დაცვის მექანიზმების არსებობისა და, საჭიროების შემთხვევაში, უფლებამოსილი წარმომადგენლის თანხმობის საფუძველზე.

თავი V. ეთიკური პასუხისმგებლობები

მუხლი 25. მკვლევარის ზოგადი პასუხისმგებლობები

1. მკვლევარი ვალდებულია უზრუნველყოს მის მიერ განხორციელებული კვლევის შესაბამისობა წინამდებარე კოდექსის მოთხოვნებთან.
2. მკვლევარი ვალდებულია:
 - ა) კვლევის დაგეგმვის ეტაპზე გამოავლინოს ეთიკურ საკითხებთან დაკავშირებული შესაძლო რისკები;
 - ბ) განსაზღვროს, საჭიროებს თუ არა კვლევა ეთიკურ განხილვას და კვლევის ეთიკის კომიტეტის წინასწარ დამტკიცებას;
 - გ) მონაცემთა შეგროვების დაწყებამდე მიიღოს ყველა აუცილებელი ნებართვა და თანხმობა;
 - დ) დაიცვას კვლევის დამტკიცებული ეთიკური პროტოკოლი და განსაზღვრული ეთიკური პირობები;
 - ე) დაუყოვნებლივ აცნობოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ცვლილების, ახალი ეთიკური ან ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული რისკის, არასასურველი მოვლენის ან მონაწილეთა უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული გარემოების შესახებ.

3. ეთიკური პასუხისმგებლობა არის პირადი და მკვლევარი არ შეიძლება გათავისუფლდეს ამ პასუხისმგებლობისგან დაფინანსების წყაროს, ინსტიტუციური სტატუსის ან გარე პარტნიორობის არსებობის საფუძველზე.
4. მკვლევარი ვალდებულია ფლობდეს კვლევის ეთიკისა და კვლევითი კეთილსინდისიერების შესახებ შესაბამის ცოდნას და, საჭიროების შემთხვევაში, მონაწილეობა მიიღოს შესაბამის საგანმანათლებლო ან პროფესიული განვითარების ღონისძიებებში.
5. მკვლევარი ვალდებულია გაამჟღავნოს ნებისმიერი რეალური, პოტენციური ან აღქმული ინტერესთა კონფლიქტი, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს კვლევის დამოუკიდებლობასა და სანდოობაზე.
6. მკვლევარი პასუხისმგებელია კვლევის მონაცემების, დოკუმენტაციისა და სხვა კვლევით მასალებთან დაკავშირებული ინფორმაციის სათანადო შენახვასა და დაცვაზე.

მუხლი 26. ეთიკური კონსულტაცია

1. მკვლევარს შეუძლია კვლევის დაგეგმვის ადრეულ ეტაპზე მიმართოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს ან შესაბამის პასუხისმგებელ პირს ეთიკურ საკითხებზე კონსულტაციის მისაღებად.
2. კონსულტაციის მიზანია შესაძლო ეთიკური რისკების წინასწარი იდენტიფიცირება, კვლევის დიზაინის გაუმჯობესება და ეთიკური მოთხოვნების სათანადო გათვალისწინების ხელშეწყობა.
3. ეთიკური კონსულტაცია არ ცვლის ეთიკური განხილვის ოფიციალურ პროცედურას, თუ ასეთი განხილვა სავალდებულოა.
4. ეთიკური კონსულტაცია შეიძლება მოიცავდეს რეკომენდაციებს კვლევის მეთოდოლოგიის, ინფორმირებული თანხმობის, მონაცემთა დაცვის, მონაწილეთა უსაფრთხოების, მოწყვლადი ჯგუფების დაცვისა და სხვა ეთიკური საკითხების შესახებ.
5. კონსულტაციის ფარგლებში გაცემული რეკომენდაციები არ წარმოადგენს ეთიკურ დამტკიცებას და არ ათავისუფლებს მკვლევარს ამ კოდექსით დადგენილი ვალდებულებებისაგან.

მუხლი 27. სტუდენტური კვლევა საბაკალავრო დონეზე

1. საბაკალავრო დონეზე განხორციელებული კვლევა უნდა იყოს საგანმანათლებლო მიზნებთან პროპორციული და, როგორც წესი, მიეკუთვნებოდეს დაბალი რისკის კვლევას.
2. საბაკალავრო დონეზე განხორციელებული კვლევა ხორციელდება აკადემიური ხელმძღვანელის ზედამხედველობით.
3. ბაკალავრიატის სტუდენტი ვალდებულია კვლევის დაწყებამდე შეავსოს ეთიკური თვითშეფასების ფორმა.
4. აკადემიური ხელმძღვანელი აფასებს ეთიკურ რისკებს და განსაზღვრავს, წარმოადგენს თუ არა კვლევა დაბალი რისკის სტუდენტურ კვლევას ან საჭიროებს თუ არა კვლევის განაცხადის კვლევის ეთიკის კომიტეტისთვის გადაგზავნას.
5. კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ კვლევის განაცხადის წინასწარი დამტკიცება სავალდებულოა, თუ კვლევა მოიცავს:

- ა) ადამიანთა მონაწილეობას სენსიტიურ თემებთან დაკავშირებით;
 - ბ) არასრულწლოვანებს ან სხვა მოწყვლად ჯგუფებს;
 - გ) პერსონალურ ან სენსიტიურ მონაცემებს;
 - დ) ფსიქოლოგიურ, სოციალურ, რეპუტაციულ ან სამართლებრივ რისკებს;
 - ე) ჯანმრთელობის მონაცემების, ბიოლოგიური მასალის ან ჯანმრთელობის სფეროს სხვა სენსიტიური ინფორმაციის გამოყენებას.
6. დაბალი რისკის სტუდენტური კვლევა შეიძლება დაექვემდებაროს გამარტივებულ ეთიკურ შეფასებას წინამდებარე კოდექსით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად.
 7. აკადემიური ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია სტუდენტისათვის კვლევის ეთიკის მოთხოვნების განმარტებასა და შესაბამისი ეთიკური სტანდარტების დაცვის ხელშეწყობაზე.

მუხლი 28. სტუდენტური კვლევა სამაგისტრო და ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში

1. სამაგისტრო კვლევითი პროექტი, სამაგისტრო ნაშრომი ან ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული კვლევა მონაცემთა შეგროვების დაწყებამდე ექვემდებარება კვლევის ეთიკის კომიტეტის წინასწარ ეთიკურ განხილვას და შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებას.
2. კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ ეთიკური განაცხადის განხილვა და წინასწარი დამტკიცება სავალდებულოა, თუ კვლევა მოიცავს:
 - ა) ადამიანთა მონაწილეობას;
 - ბ) პერსონალურ ან სენსიტიურ მონაცემებს;
 - გ) არასრულწლოვანებს ან სხვა მოწყვლად ჯგუფებს;
 - დ) ბიოსამედიცინო, კლინიკურ ან ჯანმრთელობის სფეროს საკითხებს;
 - ე) სხვა გაზრდილ ეთიკურ რისკს.
4. აკადემიური ხელმძღვანელი ვალდებულია დეტალურად აუხსნას სტუდენტს კვლევის ეთიკური მოთხოვნები და უზრუნველყოს კვლევის განხორციელების პროცესში სათანადო აკადემიური ზედამხედველობა.
5. ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევა, როგორც წესი, ექვემდებარება კვლევის ეთიკის კომიტეტის წინასწარ ეთიკურ შეფასებას.

მუხლი 29. სადოქტორო კვლევა

1. სადოქტორო კვლევა, რომელიც მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას, პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემების დამუშავებას, მოწყვლად ჯგუფებს, სენსიტიურ თემებს ან სხვა მნიშვნელოვან ეთიკურ საკითხებს, ექვემდებარება კვლევის ეთიკის კომიტეტის წინასწარ განხილვასა და, საჭიროების შემთხვევაში, დამტკიცებას.
2. დოქტორანტი ვალდებულია წარმოადგინოს სრულყოფილი ეთიკური განაცხადი და შესაბამისი კვლევითი დოკუმენტაცია.
3. დოქტორანტი ვალდებულია კვლევა განხორციელოს მხოლოდ დამტკიცებული ეთიკური პროტოკოლის ფარგლებში.

4. სამეცნიერო ხელმძღვანელი ვალდებულია უზრუნველყოს სადოქტორო კვლევის ეთიკური ხელმძღვანელობა, მონიტორინგი და დოქტორანტისთვის შესაბამისი კონსულტაციის გაწევა.
5. სადოქტორო კვლევის განხორციელების პროცესში არსებითი ცვლილებების, ახალი ეთიკური რისკების ან კვლევის პირობების ცვლილების შემთხვევაში დოქტორანტი ვალდებულია შესაბამისი ინფორმაცია წარუდგინოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს.

მუხლი 30. აკადემიური პერსონალის პასუხისმგებლობები

1. აკადემიური პერსონალი, როგორც მკვლევარი და სტუდენტური კვლევის ხელმძღვანელი, ვალდებულია დაიცვას წინამდებარე კოდექსის მოთხოვნები.
2. აკადემიურ პერსონალს ეკისრება პასუხისმგებლობა:
 - ა) საკუთარი კვლევის შესაბამისობაზე კვლევის ეთიკურ სტანდარტებთან;
 - ბ) სტუდენტების ეთიკურ ხელმძღვანელობასა და ზედამხედველობაზე;
 - გ) ინტერესთა კონფლიქტის იდენტიფიცირებასა და მართვაზე;
 - დ) გარე დაფინანსებით, დაკვეთით ან პარტნიორობით განხორციელებული კვლევის შესაბამისობაზე ამ კოდექსის მოთხოვნებთან.
3. აკადემიური პერსონალი ვალდებულია ხელი შეუწყოს კვლევის ეთიკის, აკადემიური კეთილსინდისიერებისა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი პრაქტიკის კულტურის განვითარებას უნივერსიტეტში.
4. აკადემიური ან სამეცნიერო ხელმძღვანელი სტუდენტური კვლევის განხორციელებისას მოქმედებს ამ კოდექსის 31-ე მუხლით დადგენილი ეთიკური ზედამხედველობის მოთხოვნების შესაბამისად.

მუხლი 31. კვლევის დაფინანსება და სპონსორობა

1. უნივერსიტეტში განხორციელებული კვლევა, მათ შორის გარე დაფინანსებით, გრანტით ან დაკვეთით შესრულებული კვლევა, უნდა შეესაბამებოდეს ამ კოდექსის ეთიკურ პრინციპებსა და მოთხოვნებს.
2. დაფინანსების წყარო, სპონსორი ან პარტნიორი ორგანიზაცია არ შეიძლება ახდენდეს ისეთ გავლენას კვლევის მეთოდოლოგიაზე, მონაცემთა ანალიზზე, შედეგების ინტერპრეტაციაზე ან კვლევის შედეგების გამოქვეყნებაზე, რომელიც არღვევს სამეცნიერო დამოუკიდებლობას, აკადემიურ თავისუფლებასა და აკადემიურ კეთილსინდისიერებას.
3. მკვლევარი ვალდებულია გამჭვირვალედ გაამჟღავნოს კვლევის დაფინანსების წყარო და შესაძლო ინტერესთა კონფლიქტი შესაბამისი ინსტიტუციური წესების შესაბამისად.
4. გარე დაფინანსებით ან პარტნიორული თანამშრომლობით განხორციელებული კვლევის შემთხვევაში დაცული უნდა იქნეს მკვლევრის პროფესიული დამოუკიდებლობა და კვლევის შედეგების თავისუფლად გამოქვეყნების შესაძლებლობა, თუ კანონით ან ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

მუხლი 32. სტუდენტური კვლევის ეთიკური ზედამხედველობა

1. სტუდენტური კვლევის განხორციელებისას ეთიკური მოთხოვნების დაცვა წარმოადგენს როგორც სტუდენტის, ისე აკადემიური ან სამეცნიერო ხელმძღვანელის ვალდებულებას.
2. აკადემიური ან სამეცნიერო ხელმძღვანელი ვალდებულია:
 - ა) უზრუნველყოს სტუდენტის მიერ კვლევის ეთიკური მოთხოვნების სათანადო გააზრება;
 - ბ) შეაფასოს კვლევის შესაძლო ეთიკური რისკები კვლევის დაგეგმვის ეტაპზე;
 - გ) საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს ეთიკური განაცხადის წარდგენა კვლევის ეთიკის კომიტეტში;
 - დ) ხელი შეუწყოს კვლევის განხორციელებას დამტკიცებული ეთიკური პირობებისა და პროტოკოლის შესაბამისად.
3. სტუდენტური კვლევის ხელმძღვანელი არ შეიძლება დაეთანხმოს ისეთი კვლევის განხორციელებას, რომელიც აშკარად ეწინააღმდეგება ამ კოდექსის პრინციპებს ან ქმნის გაუმართლებელ ეთიკურ რისკს.
4. ეთიკური რისკების გამოვლენის ან კვლევის პირობების არსებითი ცვლილების შემთხვევაში ხელმძღვანელი ვალდებულია შესაბამისი ინფორმაცია მიაწოდოს სტუდენტს და, საჭიროების შემთხვევაში, მიმართოს კვლევის ეთიკის კომიტეტს.

თავი VI. ავტორობა, პუბლიკაცია და ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება

მუხლი 33. ავტორი და თანაავტორი

1. ავტორი არის პირი, რომელმაც კვლევის კონცეპტუალურ შემუშავებაში, დაგეგმვაში, განხორციელებაში, მონაცემთა ანალიზში ან კვლევის შედეგების მომზადებაში შეიტანა რეალური, არსებითი, იდენტიფიცირებადი და შემოწმებადი აკადემიური, სამეცნიერო ან ინტელექტუალური წვლილი და რომელიც თავისი მონაწილეობის ფარგლებში იზიარებს პასუხისმგებლობას ნაშრომის შინაარსსა და მთლიანობაზე.
2. თანაავტორი არის პირი, რომელიც სხვებთან ერთად მონაწილეობდა კვლევითი ნაშრომის ან პუბლიკაციის შექმნაში და რომელმაც კვლევაში შეიტანა არსებითი აკადემიური ან ინტელექტუალური წვლილი.
3. თანაავტორები წინასწარ უნდა შეთანხმდნენ თავიანთ როლებსა და პასუხისმგებლობებზე.
4. თანაავტორთა წვლილი კვლევით ნაშრომში ან პუბლიკაციაში უნდა განისაზღვროს გამჭვირვალედ, შესაბამისი სამეცნიერო დისციპლინის სტანდარტებისა და დამკვიდრებული პრაქტიკის გათვალისწინებით. საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს ავტორთა წვლილის აღწერის საერთაშორისო აღიარებული სისტემები (მაგ., CRediT Taxonomy).
5. დაუშვებელია იმ პირის ავტორად მიუთითებლობა, რომელმაც კვლევაში ან პუბლიკაციაში შეიტანა არსებითი აკადემიური ან ინტელექტუალური წვლილი.
6. დაუშვებელია იმ პირის ავტორად მითითება, რომელსაც კვლევაში არსებითი აკადემიური ან ინტელექტუალური წვლილი არ შეუტანია.
7. ყველა ავტორი პასუხისმგებელია საკუთარი წვლილის კეთილსინდისიერებაზე და, თავისი მონაწილეობის ფარგლებში, ნაშრომის სამეცნიერო სანდოობასა და მთლიანობაზე.

8. ადმინისტრაციული, ფინანსური, ტექნიკური ან ორგანიზაციული მხარდაჭერა თავისთავად არ წარმოადგენს ავტორობის საფუძველს, თუ პირს კვლევაში არსებითი აკადემიური ან ინტელექტუალური წვლილი არ შეუტანია.
9. ავტორობასა და თანაავტორობასთან დაკავშირებული დავა განიხილება უნივერსიტეტში დადგენილი პროცედურის შესაბამისად, სამართლიანი პროცესის, მიუკერძოებლობის, გამჭვირვალობისა და მხარეთა თანასწორობის პრინციპების დაცვით.

მუხლი 34. პუბლიკაციის ეთიკა

1. კვლევის შედეგების გამოქვეყნება უნდა ეფუძნებოდეს სიზუსტის, პატიოსნების, გამჭვირვალობისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების პრინციპებს.
2. დაუშვებელია შემდეგი ქმედებები:
 - ა) ერთი და იმავე კვლევის შედეგების განმეორებითი გამოქვეყნება შესაბამისი მითითების გარეშე;
 - ბ) თვითპლაგიატი შესაბამისი მითითების გარეშე;
 - გ) კვლევის შედეგების შეცდომაში შემყვანი, მანიპულაციური ან დამახინჯებული წარმოდგენა;
 - დ) კვლევის შედეგების ხელოვნურად დაყოფა რამდენიმე პუბლიკაციად მხოლოდ პუბლიკაციების რაოდენობის გაზრდის მიზნით, თუ ასეთი დაყოფა მეცნიერულად დასაბუთებული არ არის.
3. მკვლევარმა სათანადოდ უნდა გაამჟღავნოს:
 - ა) კვლევის დაფინანსების წყარო;
 - ბ) შესაძლო ინტერესთა კონფლიქტი;
 - გ) საჭიროების შემთხვევაში — კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ გაცემული ეთიკური დამტკიცების შესახებ ინფორმაცია.
4. დაუშვებელია ნეგატიური, არასასურველი ან კვლევის ჰიპოთეზის საწინააღმდეგო შედეგების დაფარვა, დამალვა ან განზრახ გამოუქვეყნებლობა მხოლოდ მათი შინაარსის გამო, თუ მათი გამოქვეყნება სამეცნიეროდ, ეთიკურად ან საზოგადოებრივი ინტერესის თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია.
5. კვლევის შედეგების გამოქვეყნებისას დაცული უნდა იქნეს მოქმედი კანონმდებლობის, კონფიდენციალურობის, მონაცემთა დაცვისა და ეთიკური მოთხოვნების შესახებ დადგენილი წესები.
6. პუბლიკაციის პროცესში დაცული უნდა იქნეს ავტორობის, ციტირების, მონაცემთა გამოყენებისა და კვლევის შედეგების წარმოდგენის შესახებ მოქმედი ეთიკური და პროფესიული სტანდარტები.

მუხლი 35. ღია მეცნიერების პრინციპები

1. უნივერსიტეტი აღიარებს ღია მეცნიერების (Open Science) პრინციპების მნიშვნელობას და ხელს უწყობს კვლევითი საქმიანობის გამჭვირვალობას, ხელმისაწვდომობას, თანამშრომლობასა და კვლევის შედეგების პასუხისმგებლიან გავრცელებას.
2. მკვლევარი, შესაძლებლობის ფარგლებში და სამართლებრივი, ეთიკური, სახელმშეკრულებო ან ინტელექტუალური საკუთრების უფლებებიდან გამომდინარე შეზღუდვების გათვალისწინებით, ვალდებულია:

- ა) ხელი შეუწყოს კვლევის შედეგების ხელმისაწვდომობასა და პასუხისმგებლიან გავრცელებას;
 - ბ) წახალისოს ღია წვდომის (Open Access) პრინციპების გამოყენება;
 - გ) უზრუნველყოს კვლევის მეთოდოლოგიისა და შედეგების გამჭვირვალობა;
 - დ) ხელი შეუწყოს სამეცნიერო თანამშრომლობასა და ცოდნის გავრცელებას.
3. ღია მეცნიერების პრინციპების განხორციელებისას დაცული უნდა იყოს:
- ა) პერსონალური მონაცემების დაცვის მოთხოვნები;
 - ბ) კონფიდენციალურობის ვალდებულებები;
 - გ) ინტელექტუალური საკუთრების უფლებები;
 - დ) კვლევის მონაწილეთა უფლებები, ღირსება და უსაფრთხოება;
 - ე) მოქმედი კანონმდებლობით, ხელშეკრულებით ან დაფინანსების პირობებით დადგენილი შეზღუდვები.
4. კვლევითი მონაცემების მართვისა და გაზიარებისას უნივერსიტეტი ხელს უწყობს FAIR პრინციპების გამოყენებას იმ მოცულობით, რომელიც არ ეწინააღმდეგება ეთიკურ, სამართლებრივ და კონფიდენციალურობის მოთხოვნებს.

მუხლი 36. ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება კვლევაში

1. ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტების გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ იმ ფარგლებში, რომელიც არ არღვევს სამეცნიერო სიზუსტეს, კონფიდენციალურობას, პერსონალური მონაცემების დაცვასა და აკადემიურ კეთილსინდისიერებას.
2. ხელოვნური ინტელექტის სისტემა არ შეიძლება მიეთითოს ავტორად.
3. ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებისას საბოლოო პასუხისმგებლობა კვლევის შინაარსზე, სიზუსტესა და ეთიკურ შესაბამისობაზე სრულად ეკისრება მკვლევარს.
4. თუ ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტების გამოყენებამ არსებითი გავლენა მოახდინა კვლევის მომზადებაზე, მონაცემთა ანალიზზე, ტექსტის შექმნაზე, კოდირებაზე ან კვლევის შედეგების წარმოდგენაზე, მკვლევარი ვალდებულია სათანადოდ ასახოს აღნიშნული შესაბამის დოკუმენტაციაში, პუბლიკაციაში ან ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების დეკლარაციაში, რომელშიც მიეთითება:
 - ა) გამოყენებული სისტემა და მისი ვერსია;
 - ბ) გამოყენების მიზანი;
 - გ) გამოყენების მასშტაბი;
 - დ) ხელოვნური ინტელექტის მიერ შესრულებული ფუნქციები;
 - ე) მკვლევრის მიერ განხორციელებული გადამოწმებისა და ვალიდაციის პროცესი.
5. ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება კვლევის პროცესში უნდა იყოს გამჭვირვალე, პროპორციული და შესაბამისი მისი რეალური გამოყენების მასშტაბისა.
6. დაუშვებელია კონფიდენციალური, პერსონალური, სენსიტიური, ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ან პაციენტის იდენტიფიცირებადი მონაცემების შეყვანა ისეთ ციფრულ სისტემაში, მათ შორის ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტში, რომლის უსაფრთხოება, კანონიერება ან გამოყენების პირობები სათანადოდ შეფასებული არ არის.
7. ხელოვნური ინტელექტი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ დამხმარე ინსტრუმენტის სახით და იგი არ უნდა ანაცვლებდეს მკვლევარის დამოუკიდებელ აკადემიურ ანალიზსა და კრიტიკულ შეფასებას.

8. დაუშვებელია ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება:
 - ა) არარსებული მონაცემების, წყაროების ან კვლევის შედეგების გენერირების მიზნით;
 - ბ) კვლევის შედეგების განზრახ დამახინჯების ან მანიპულირების მიზნით;
 - გ) პლაგიატის, არასათანადო პარაფრაზირების ან სხვისი ტექსტის წყაროს მითითების გარეშე გამოყენების მიზნით;
 - დ) ეთიკური შეფასების, რეცენზირების ან სამეცნიერო მსჯელობის ჩანაცვლების მიზნით;
 - ე) კონფიდენციალური, პერსონალური ან სენსიტიური მონაცემების უკანონო ან არაუსაფრთხო დამუშავების მიზნით.
9. ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების განზრახ დაუდეკლარებლობა, არასრული ან მცდარი დეკლარირება წარმოადგენს აკადემიური და კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევას.
10. კვლევის ეთიკის კომიტეტი უფლებამოსილია, საჭიროების შემთხვევაში, მოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების შესახებ ან შეაფასოს მისი შესაძლო ეთიკური, სამართლებრივი და მონაცემთა დაცვის რისკები.

მუხლი 37. რეცენზირების ეთიკა

1. რეცენზირება უნდა განხორციელდეს მიუკერძოებლობის, კონფიდენციალურობის, პროფესიული პასუხისმგებლობისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების პრინციპების დაცვით.
2. რეცენზენტი ვალდებულია გაამჟღავნოს ნებისმიერი რეალური, პოტენციური ან აღქმული ინტერესთა კონფლიქტი, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მის დამოუკიდებლობასა და ობიექტურობაზე.
3. რეცენზირების პროცესში მიღებული ინფორმაცია კონფიდენციალურია და არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს პირადი, პროფესიული ან სხვა სარგებლის მიღების მიზნით.
4. რეცენზენტი ვალდებულია შეაფასოს წარმოდგენილი ნაშრომი სამართლიანად, ობიექტურად და მხოლოდ აკადემიური და პროფესიული კრიტერიუმების საფუძველზე.
5. ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტების გამოყენება რეცენზირების პროცესში დასაშვებია მხოლოდ დამხმარე მიზნებისთვის და არ უნდა ანაცვლებდეს რეცენზენტის დამოუკიდებელ პროფესიულ შეფასებას.

თავი VII. კვლევის ეთიკის კომიტეტი

მუხლი 38. კვლევის ეთიკის კომიტეტი და მისი სტატუსი

1. უნივერსიტეტში იქმნება ინსტიტუციური ორგანო — მუდმივმოქმედი კვლევის ეთიკის კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს უნივერსიტეტში დაგეგმილი და განხორციელებული კვლევების ეთიკურ განხილვას, შეფასებასა და მონიტორინგს.
2. კომიტეტი თავისი საქმიანობის განხორციელებისას მოქმედებს დამოუკიდებლად და გადაწყვეტილებებს იღებს აკადემიური კეთილსინდისიერების, ეთიკური პრინციპების, მოქმედი სამართლებრივი და ინსტიტუციური ნორმების საფუძველზე.
3. კომიტეტი ორგანიზაციული და ადმინისტრაციული მხარდაჭერით უზრუნველყოფილია უნივერსიტეტის მიერ, ხოლო ეთიკური შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების მიღების

პროცესში მოქმედებს დამოუკიდებლად და თავისუფალია ნებისმიერი არასათანადო გავლენისგან.

მუხლი 39. კომიტეტის შემადგენლობა

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი უნდა იყოს მულტიდისციპლინური და შედგებოდეს შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე წევრებისგან.
2. კომიტეტის შემადგენლობა, შესაძლებლობის ფარგლებში, უნდა ითვალისწინებდეს:
 - ა) დისციპლინურ მრავალფეროვნებას;
 - ბ) გენდერულ ბალანსს;
 - გ) განსხვავებულ პროფესიულ და აკადემიურ გამოცდილებას.
3. საჭიროების შემთხვევაში კომიტეტი უფლებამოსილია კონკრეტული კვლევის განაცხადის განხილვის მიზნით მოიწვიოს გარე დამოუკიდებელი ექსპერტი.
4. კომიტეტის შემადგენლობაში შეიძლება შედიოდნენ სხვა აკადემიური ან პროფესიული ინსტიტუციების წარმომადგენლებიც, რაც ხელს შეუწყობს ეთიკური განხილვის პროცესის ობიექტურობასა და საზოგადოების ნდობის გაძლიერებას.
5. ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის განხილვისას კომიტეტის შემადგენლობაში უნდა მონაწილეობდეს შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე წევრი ან მოწვეული დამოუკიდებელი დარგობრივი ექსპერტი.
6. მაღალი რისკის, კლინიკური ან კომპლექსური ბიოსამედიცინო კვლევის განხილვისას კომიტეტი უფლებამოსილია მოიწვიოს დამოუკიდებელი კლინიკური, ბიოეთიკის, მონაცემთა დაცვის ან სხვა შესაბამისი სპეციალისტი ექსპერტული შეფასების უზრუნველსაყოფად.

მუხლი 40. ინტერესთა კონფლიქტი

1. კომიტეტის წევრი ვალდებულია წინასწარ განაცხადოს ნებისმიერი რეალური, პოტენციური ან აღქმული ინტერესთა კონფლიქტის შესახებ.
2. ინტერესთა კონფლიქტის არსებობის შემთხვევაში კომიტეტის წევრი არ მონაწილეობს შესაბამისი კვლევის განაცხადის განხილვასა და გადაწყვეტილების მიღებაში.
3. ინტერესთა კონფლიქტის მართვა ხორციელდება უნივერსიტეტის შესაბამისი პოლიტიკისა და შიდა სამართლებრივი აქტების შესაბამისად.
4. ინტერესთა კონფლიქტად შეიძლება ჩაითვალოს, მათ შორის, კომიტეტის წევრის მონაწილეობა კვლევაში, სამეცნიერო ხელმძღვანელობა, თანაავტორობა, ფინანსური ინტერესი, პირადი ან პროფესიული ურთიერთობა ან სხვა გარემოება, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მის მიუკერძოებლობაზე.

მუხლი 41. კომიტეტის უფლებამოსილებები

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი უფლებამოსილია:
 - ა) განიხილოს კვლევის ეთიკის განაცხადები;
 - ბ) მიიღოს გადაწყვეტილება კვლევის დამტკიცების, დამატებითი პირობების განსაზღვრის, განხილვის გადავადების ან უარყოფის შესახებ;
 - გ) მოითხოვოს ცვლილებების შეტანა კვლევის პროტოკოლში;

- დ) განახორციელოს დამტკიცებული კვლევების ეთიკური მონიტორინგი;
- ე) საჭიროების შემთხვევაში, დასაბუთებული გადაწყვეტილებით, შეაჩეროს ან გააუქმოს კვლევისთვის გაცემული ეთიკური დამტკიცება.
2. კომიტეტი პერიოდულად აფასებს ეთიკური განხილვის პრაქტიკას და, საჭიროების შემთხვევაში, შეიმუშავებს რეკომენდაციებს კვლევის ეთიკის სისტემის გაუმჯობესების მიზნით.
 3. კომიტეტი უფლებამოსილია განსაზღვროს კვლევის ეთიკური განხილვის ფორმა, მათ შორის გამართივებული ან სრული განხილვის პროცედურა.
 4. კომიტეტი უფლებამოსილია გასცეს რეკომენდაციები კვლევის ეთიკის, კვლევითი კეთილსინდისიერებისა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი პრაქტიკის საკითხებზე.

მუხლი 42. კომიტეტის საქმიანობის პრინციპები

1. კომიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკურ შეფასებას სამართლიანობის, გამჭვირვალობის, დამოუკიდებლობისა და პროფესიული მიუკერძოებლობის პრინციპების საფუძველზე.
2. კომიტეტის გადაწყვეტილებები ეფუძნება ამ კოდექსის პრინციპებს, მოქმედ სამართლებრივ ნორმებსა და უნივერსიტეტის შესაბამის შიდა სამართლებრივ აქტებს.
3. ეთიკური განხილვის პროცედურები უნდა იყოს თანმიმდევრული, სამართლიანი და პროპორციული კვლევის რისკის დონესთან.
4. კომიტეტის საქმიანობა ეფუძნება კონფიდენციალურობისა და პროფესიული ეთიკის დაცვის პრინციპებს.
5. კომიტეტი გადაწყვეტილებას იღებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სხდომას ესწრება კომიტეტის წევრთა ნახევარზე მეტი. გადაწყვეტილება მიიღება დამსწრე წევრთა ხმების უმრავლესობით, თუ უნივერსიტეტის შიდა აქტებით სხვა წესი არ არის დადგენილი.
6. კომიტეტის სხდომები შეიძლება ჩატარდეს ფიზიკურ, ელექტრონულ ან ჰიბრიდულ ფორმატში, იმ პირობით, რომ უზრუნველყოფილი იყოს განხილვის პროცესის კონფიდენციალურობა, პროცედურული სისწორე და გადაწყვეტილების მიღების სათანადო წესის დაცვა.
7. კომიტეტის წევრები ვალდებული არიან დაიცვან განხილვის პროცესში მიღებული ინფორმაციის კონფიდენციალურობა.

მუხლი 43. კომიტეტის ფორმირება

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტის წევრებს, მათ შორის კომიტეტის თავმჯდომარეს, სამი წლის ვადით ამტკიცებს უნივერსიტეტის რექტორი. ერთი და იგივე პირი შეიძლება ხელახლა იქნეს დამტკიცებული.
2. კომიტეტის წევრთა რაოდენობა და შემადგენლობა, აგრეთვე კომიტეტის საქმიანობის ორგანიზებისა და პროცედურული წესები განისაზღვრება უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კომიტეტის დებულებით.

მუხლი 44. კომიტეტის სხდომები

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი იკრიბება საჭიროების მიხედვით, თუმცა არანაკლებ სემესტრში ერთხელ. მაღალი რისკის, ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის განაცხადის არსებობის შემთხვევაში კომიტეტის სხდომა უნდა გაიმართოს გონივრულ ვადაში.
2. კომიტეტის სხდომებს იწვევს კომიტეტის თავმჯდომარე ან მისი უფლებამოსილი წარმომადგენელი.
3. კომიტეტის სხდომის შესახებ წევრებს წინასწარ ეცნობებათ დღის წესრიგი და გადაეგზავნებათ განხილვისათვის საჭირო დოკუმენტაცია.
4. კომიტეტის საქმიანობა და გადაწყვეტილებები ექვემდებარება სათანადო დოკუმენტირებას და ინახება უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი წესით, კონფიდენციალურობის მოთხოვნების დაცვით.

მუხლი 45. კომიტეტის საქმიანობის გამჭვირვალობა და ანგარიშგება

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი უზრუნველყოფს თავისი საქმიანობის გამჭვირვალობასა და ანგარიშვალდებულებას უნივერსიტეტისა და აკადემიური საზოგადოების წინაშე.
2. კომიტეტი ყოველწლიურად ამზადებს საქმიანობის ანგარიშს, რომელიც ქვეყნდება უნივერსიტეტის ვებგვერდზე. წლიური ანგარიში, მათ შორის, შეიძლება მოიცავდეს:
 - ა) განხილული კვლევის განაცხადების რაოდენობას;
 - ბ) მიღებული გადაწყვეტილებების სახეებს;
 - გ) ეთიკური მონიტორინგის შედეგებს;
 - დ) კვლევის ეთიკასთან დაკავშირებულ ძირითად ტენდენციებსა და რეკომენდაციებს.
3. ანგარიშის მომზადებისა და გამოქვეყნებისას უზრუნველყოფილი უნდა იყოს კვლევის მონაწილეთა, მკვლევართა და სხვა პირების პერსონალური მონაცემების დაცვა.
4. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის კომიტეტის საქმიანობის ძირითადი პრინციპების, პროცედურებისა და განაცხადის წარდგენის წესების ხელმისაწვდომობას საუნივერსიტეტო საზოგადოებისთვის.

მუხლი 46. კვლევის ეთიკის სისტემის უწყვეტი გაუმჯობესება და ხარისხის უზრუნველყოფა

1. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის სისტემის უწყვეტ განვითარებასა და გაუმჯობესებას საერთაშორისო ეთიკური სტანდარტების, ეროვნული კანონმდებლობისა და საუკეთესო აკადემიური პრაქტიკის გათვალისწინებით.
2. კვლევის ეთიკის კომიტეტი, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან თანამშრომლობით, პერიოდულად აფასებს ეთიკური განხილვის პრაქტიკას, პროცედურების ეფექტიანობასა და ეთიკური მოთხოვნების შესრულებას.
3. შეფასების შედეგები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს:
 - ა) კვლევის ეთიკის კოდექსისა და შესაბამისი შიდა აქტების გაუმჯობესებისთვის;
 - ბ) ეთიკური განხილვის პროცედურების განვითარებისთვის;
 - გ) კვლევის ეთიკისა და კვლევითი კეთილსინდისიერების კულტურის გაძლიერებისთვის;
 - დ) უნივერსიტეტის კვლევითი მმართველობისა და ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის განვითარებისთვის.

4. უნივერსიტეტი ხელს უწყობს კვლევის ეთიკის პრინციპების ინტეგრაციას კვლევით საქმიანობაში, საგანმანათლებლო პროგრამებსა და ინსტიტუციურ მართვაში.

მუხლი 47. ურთიერთქმედება აკადემიური კეთილსინდისიერების სისტემასთან

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი საქმიანობას ახორციელებს უნივერსიტეტის აკადემიური კეთილსინდისიერების სისტემასთან კოორდინაციითა და თანამშრომლობით.
2. თუ ეთიკური განხილვის, მონიტორინგის ან სხვა პროცედურის ფარგლებში გამოვლინდება აკადემიური ან კვლევითი კეთილსინდისიერების შესაძლო დარღვევა, კვლევის ეთიკის კომიტეტი უფლებამოსილია შესაბამისი ინფორმაცია და მასალები გადასცეს უნივერსიტეტის აკადემიური კეთილსინდისიერების კომისიას ან სხვა უფლებამოსილ ორგანოს შემდგომი განხილვისა და რეაგირების მიზნით.
3. აკადემიური ან კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევების სახეები განისაზღვრება ამ კოდექსის IX თავით.
4. კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ მიღებული ეთიკური გადაწყვეტილება არ ზღუდავს აკადემიური კეთილსინდისიერების კომისიის უფლებამოსილებას დამოუკიდებლად განიხილოს აკადემიური კეთილსინდისიერების დარღვევასთან დაკავშირებული საკითხები.
5. აკადემიური კეთილსინდისიერების კომისია და კვლევის ეთიკის კომიტეტი თანამშრომლობენ კვლევითი კეთილსინდისიერების, ეთიკისა და აკადემიური პასუხისმგებლობის კულტურის განვითარების, დარღვევების პრევენციისა და ცნობიერების ამაღლების მიზნით.
6. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების სისტემების კოორდინირებულ და ეფექტიან ფუნქციონირებას.

თავი VIII. კვლევის ეთიკური განხილვის პროცედურა

მუხლი 48. მიზანი და მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე თავი განსაზღვრავს კვლევის ეთიკური განხილვის პროცედურებს, გადაწყვეტილების მიღების წესსა და ეთიკური მონიტორინგის ძირითად მექანიზმებს.
2. ამ თავის დებულებები ვრცელდება უნივერსიტეტის პასუხისმგებლობით განხორციელებულ იმ კვლევებზე, რომლებიც საჭიროებს ეთიკურ კონსულტაციას, ეთიკურ შეფასებას, ეთიკურ დამტკიცებას, მონიტორინგს ან სხვა ეთიკურ პროცედურას.

მუხლი 49. სავალდებულო ეთიკური განხილვა

1. კვლევა, რომელიც მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას, პერსონალურ ან სენსიტიურ მონაცემებს, მოწყვლად ჯგუფებს ან სხვა მნიშვნელოვან ეთიკურ რისკს, ექვემდებარება ეთიკურ განხილვას.
2. იმ კვლევის განხორციელება, რომლისთვისაც ამ კოდექსით ან კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილებით განსაზღვრულია წინასწარი ეთიკური დამტკიცების აუცილებლობა, დაუშვებელია შესაბამისი ეთიკური დამტკიცების მიღებამდე.

3. ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევებზე დამატებით ვრცელდება ამ კოდექსით განსაზღვრული სპეციალური ეთიკური მოთხოვნები.
4. კვლევის დაწყება სავალდებულო ეთიკური განხილვის ან წინასწარი ეთიკური დამტკიცების გარეშე წარმოადგენს ამ კოდექსის დარღვევას.

მუხლი 50. პროცესის მონაწილეები და მათი პასუხისმგებლობები

1. კვლევის ეთიკური განხილვის პროცესში მონაწილეობენ:
 - ა) მკვლევარი ან სტუდენტი, რომელიც ავსებს შესაბამის განაცხადის ფორმას, წარადგენს სრულ და ზუსტ ინფორმაციას და იცავს დამტკიცებულ ეთიკურ პირობებს;
 - ბ) აკადემიური ან სამეცნიერო ხელმძღვანელი, რომელიც სტუდენტური კვლევის შემთხვევაში ახორციელებს ეთიკური საკითხების პირველად შეფასებას და, საჭიროების შემთხვევაში, რეკომენდაციას უწევს განაცხადის კვლევის ეთიკის კომიტეტში წარდგენას;
 - გ) კვლევის ეთიკის კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს ეთიკურ განხილვას, იღებს გადაწყვეტილებას და, საჭიროების შემთხვევაში, ახორციელებს ეთიკურ მონიტორინგს.
2. კვლევის ეთიკური განხილვის პროცესის ყველა მონაწილე ვალდებულია იმოქმედოს კეთილსინდისიერად, მიუკერძოებლად, კონფიდენციალურობის დაცვით და ამ კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად.

მუხლი 51. ეთიკის განაცხადის წარდგენა

1. მკვლევარი ან სტუდენტი, რომლის კვლევაც ამ კოდექსის შესაბამისად ექვემდებარება ეთიკურ განხილვას, ვალდებულია კვლევის დაწყებამდე კვლევის ეთიკის კომიტეტს წარუდგინოს ეთიკის განაცხადი.
2. კვლევის დონისა და სახის მიხედვით გამოიყენება ეთიკის განაცხადის შემდეგი ფორმები:
 - ა) ბაკალავრის ეთიკური თვითშეფასების ფორმა — ამ კოდექსის №1 დანართის შესაბამისად;
 - ბ) მაგისტრანტისა და ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტის ეთიკური განაცხადის ფორმა — ამ კოდექსის №2 დანართის შესაბამისად;
 - გ) დოქტორანტის ან მკვლევარის ეთიკური განაცხადის ფორმა — ამ კოდექსის №3 დანართის შესაბამისად.
3. ეთიკის განაცხადი წარდგენილი უნდა იქნეს კვლევის დაწყებამდე, მათ შორის მონაცემთა შეგროვების ან კვლევის მონაწილეთა ჩართვამდე.
4. ეთიკის განაცხადი, კვლევის სახისა და რისკის დონის გათვალისწინებით, შეიძლება მოიცავდეს:
 - ა) კვლევის აღწერასა და მიზნებს;
 - ბ) კვლევის მეთოდოლოგიას;
 - გ) მონაწილეთა შერჩევისა და ჩართვის წესს;
 - დ) შესაძლო რისკების შეფასებასა და მათი შემცირების ზომებს;
 - ე) ინფორმირებული თანხმობის ფორმებს;
 - ვ) მონაცემთა მართვის გეგმას;
 - ზ) ინტერესთა კონფლიქტის დეკლარაციას;

თ) ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის შემთხვევაში — ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული რისკების შეფასებას, უსაფრთხოების დაცვის მექანიზმებსა და მონაწილეთა დაცვის დამატებით ზომებს.

მუხლი 52. განაცხადის ფორმალური შემოწმება

1. ეთიკის განაცხადის წარდგენის შემდეგ განაცხადი ექვემდებარება ფორმალურ შემოწმებას, რომლის მიზანია განაცხადის სრულყოფილად შევსებისა და ამ კოდექსით დადგენილი აუცილებელი დოკუმენტაციის წარმოდგენის დადგენა.
2. ფორმალურ შემოწმებას ახორციელებს კომიტეტის მიერ უფლებამოსილი პირი განაცხადის მიღებიდან 5 სამუშაო დღის განმავლობაში.
3. ფორმალური შემოწმების ფარგლებში, მათ შორის, მოწმდება:
 - ა) სრულყოფილად არის თუ არა შევსებული განაცხადის ფორმა;
 - ბ) აღწერილია თუ არა კვლევა და წარმოდგენილია თუ არა მისი ძირითადი მეთოდოლოგიური ჩარჩო;
 - გ) საჭიროების შემთხვევაში წარმოდგენილია თუ არა ინფორმირებული თანხმობის ფორმები;
 - დ) წარმოდგენილია თუ არა მონაცემთა მართვისა და დაცვის გეგმა;
 - ე) წარდგენილია თუ არა ამ კოდექსით დადგენილი სხვა აუცილებელი დოკუმენტაცია.
4. განაცხადის არასრულად შევსების შემთხვევაში განმცხადებელს ეცნობება გამოვლენილი ხარვეზების შესახებ და ეძლევა გონივრული ვადა მათი აღმოსაფხვრელად.
5. ეთიკური განხილვის პროცედურა იწყება მხოლოდ სრულყოფილი განაცხადისა და აუცილებელი დოკუმენტაციის წარმოდგენის შემდეგ.

მუხლი 53. წინასწარი ეთიკური შეფასება და განხილვის ფორმის განსაზღვრა

1. ეთიკის განაცხადი პირველ ეტაპზე ექვემდებარება წინასწარ ეთიკურ შეფასებას, რომლის მიზანია კვლევის ეთიკური რისკის დონისა და შესაბამისი განხილვის ფორმის განსაზღვრა.
2. წინასწარი ეთიკური შეფასება ხორციელდება:
 - ა) აკადემიური ან სამეცნიერო ხელმძღვანელის მიერ — სტუდენტური კვლევის შემთხვევაში;
 - ბ) კვლევის ეთიკის კომიტეტის თავმჯდომარის ან მის მიერ განსაზღვრული წევრის მიერ — აკადემიური ან სამეცნიერო პერსონალის მიერ წარმოდგენილი კვლევის შემთხვევაში.
3. წინასწარი ეთიკური შეფასების საფუძველზე განაცხადი შეიძლება დაექვემდებაროს:
 - ა) გამარტივებულ განხილვას — დაბალი რისკის კვლევებისთვის;
 - ბ) სრულ განხილვას — მაღალი რისკის, სენსიტიური ან კომპლექსური კვლევებისთვის.
4. გამარტივებული განხილვა, როგორც წესი, გამოიყენება იმ შემთხვევაში, როდესაც კვლევა:
 - ა) დაბალი რისკისაა;
 - ბ) არ მოიცავს მოწყვლად ჯგუფებს;
 - გ) არ იყენებს სენსიტიურ მონაცემებს;
 - დ) არ შეიცავს ინტერვენციას ან გაზრდილ რისკს.
5. სრული განხილვა, როგორც წესი, გამოიყენება იმ შემთხვევაში, როდესაც კვლევა:

- ა) მოიცავს ადამიანთა უშუალო მონაწილეობას;
 - ბ) იყენებს პერსონალურ ან სენსიტიურ მონაცემებს;
 - გ) ეხება მოწყვლად ჯგუფებს;
 - დ) დაკავშირებულია ბიოსამედიცინო, კლინიკურ ან ჯანმრთელობის სფეროს საკითხებთან, ბიოლოგიური მასალის გამოყენებასთან ან სხვა კომპლექსურ ეთიკურ გარემოებებთან;
 - ე) მოიცავს ჯანმრთელობის მონაცემთა დამუშავებას, პაციენტზე დაფუძნებულ კვლევას ან ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ ინტერვენციას.
6. ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევა, რომელიც მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას, ჯანმრთელობის მონაცემებს, დიაგნოსტიკურ მასალას, ბიოლოგიურ ნიმუშებს ან ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ ინტერვენციას, როგორც წესი, ექვემდებარება სრულ ეთიკურ განხილვას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც კვლევის ეთიკის კომიტეტი დაადგენს მინიმალურ ეთიკურ რისკს.

მუხლი 54. ეთიკური განხილვა და შეფასების კრიტერიუმები

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტი განაცხადის ეთიკური განხილვისას, მათ შორის, აფასებს:
 - ა) რისკისა და მოსალოდნელი სარგებლის ბალანსს;
 - ბ) ინფორმირებული თანხმობის პროცესს;
 - გ) მონაცემთა დაცვისა და კონფიდენციალურობის უზრუნველყოფის ზომებს;
 - დ) კვლევის სამეცნიერო და მეთოდოლოგიურ დასაბუთებას იმ მოცულობით, რომელიც აუცილებელია ეთიკური შეფასებისთვის;
 - ე) კვლევის მონაწილეთა დაცვის მექანიზმებს;
 - ვ) ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის შემთხვევაში — კვლევასთან დაკავშირებული ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების, ფიზიკური ან ფსიქოლოგიური რისკების პროპორციულობასა და მონაწილეთა დაცვის დამატებითი მექანიზმების ადეკვატურობას.
2. საჭიროების შემთხვევაში კომიტეტი უფლებამოსილია:
 - ა) მოითხოვოს დამატებითი განმარტებები ან დაზუსტებები;
 - ბ) მოითხოვოს კვლევის დოკუმენტაციის ან პროტოკოლის ცვლილება;
 - გ) მოიწვიოს დამოუკიდებელი ექსპერტი.

მუხლი 55. განხილვის ვადები და კომიტეტის გადაწყვეტილებები

1. წინასწარი ეთიკური შეფასება, როგორც წესი, სრულდება განაცხადის წარდგენიდან 5 სამუშაო დღის განმავლობაში.
2. გამარტივებული განხილვის შემთხვევაში გადაწყვეტილება, როგორც წესი, მიიღება განაცხადის წარდგენიდან 10 სამუშაო დღის განმავლობაში.
3. სრული განხილვის შემთხვევაში გადაწყვეტილება, როგორც წესი, მიიღება განაცხადის წარდგენიდან 20 სამუშაო დღის განმავლობაში.
4. ამ მუხლით განსაზღვრული ვადები შეიძლება გაგრძელდეს განაცხადის სირთულის, დამატებითი ინფორმაციის ან დოკუმენტაციის წარმოდგენის საჭიროების, ან დამოუკიდებელი ექსპერტის ჩართვის შემთხვევაში.

5. განაცხადის განხილვის შედეგების მიხედვით კვლევის ეთიკის კომიტეტი იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:
 - ა) კვლევის დამტკიცება;
 - ბ) კვლევის დამტკიცება დამატებითი პირობების დაცვით;
 - გ) განხილვის გადავადება დამატებითი ინფორმაციის ან დოკუმენტაციის წარმოდგენამდე;
 - დ) კვლევის დამტკიცებაზე უარის თქმა.
6. კომიტეტის გადაწყვეტილება უნდა იყოს წერილობითი და დასაბუთებული და გონივრულ ვადაში ეცნობოს განმცხადებელს.

მუხლი 56. მონიტორინგი და დოკუმენტაცია

1. დამტკიცებულ კვლევის პროტოკოლში ნებისმიერი არსებითი ცვლილება ექვემდებარება კვლევის ეთიკის კომიტეტის წინასწარ შეფასებას.
2. მკვლევარი ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს კომიტეტს კვლევის მიმდინარეობისას წარმოშობილი მნიშვნელოვანი ეთიკური რისკების, არასასურველი მოვლენების, ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ინციდენტების ან დამტკიცებული პროტოკოლიდან არსებითი გადახრის შესახებ.
3. კომიტეტი უფლებამოსილია მოითხოვოს შუალედური ან საბოლოო ანგარიში.
4. კვლევისთვის გაცემული ეთიკური დამტკიცება მოქმედებს კომიტეტის მიერ განსაზღვრული პერიოდის განმავლობაში და, საჭიროების შემთხვევაში, შეიძლება განახლდეს.
5. კომიტეტი უფლებამოსილია შეაჩეროს ან გააუქმოს კვლევისთვის გაცემული ეთიკური დამტკიცება, თუ:
 - ა) კვლევა ხორციელდება დამტკიცებული პროტოკოლის დარღვევით;
 - ბ) გამოვლინდა ახალი ეთიკური რისკი, რომელიც საფრთხეს უქმნის მონაწილეთა უფლებებს, უსაფრთხოებას ან კეთილდღეობას;
 - გ) მკვლევარმა არ შეასრულა კომიტეტის მიერ განსაზღვრული პირობები.
6. მკვლევარი ვალდებულია აცნობოს კომიტეტს კვლევის დასრულების შესახებ და, საჭიროების შემთხვევაში, წარუდგინოს მოკლე საბოლოო ანგარიში.
7. ყველა განაცხადი, გადაწყვეტილება და შესაბამისი დოკუმენტაცია რეგისტრირდება უნივერსიტეტის შესაბამის ინსტიტუციურ რეესტრში.
8. ეთიკური განხილვის დოკუმენტაცია ინახება უსაფრთხოდ, კონფიდენციალურობის მოთხოვნების დაცვით.
9. დოკუმენტაცია შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ეთიკური მონიტორინგის, ანგარიშგებისა და ხარისხის უზრუნველყოფის მიზნებისთვის, პერსონალური მონაცემების დაცვის მოთხოვნების დაცვით.

თავი IX. კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევები

მუხლი 57. კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევის სახეები

1. კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევად, მათ შორის, მიიჩნევა:

- ა) მონაცემთა ან კვლევის შედეგების ფაბრიკაცია;
 - ბ) მონაცემთა, კვლევის პროცესის ან კვლევის შედეგების ფალსიფიკაცია;
 - გ) პლაგიატი;
 - დ) ავტორობის არამართლზომიერი მითითება, მათ შორის იმ პირის ავტორად მითითება, რომელსაც კვლევაში არსებითი წვლილი არ შეუტანია, ან იმ პირის ავტორობიდან გამოტოვება, რომელმაც ასეთი წვლილი შეიტანა;
 - ე) კვლევის მიზნების, მეთოდების ან შედეგების დამახინჯებული ან შეცდომაში შემყვანი წარმოდგენა;
 - ვ) ინტერესთა კონფლიქტის განზრახ განუცხადებლობა;
 - ზ) დამტკიცებული ეთიკური პროტოკოლის სერიოზული ან სისტემური დარღვევა;
 - თ) კვლევის შედეგების განზრახ დამალვა, შერჩევითი გამოქვეყნება ან შეცდომაში შემყვანი ინტერპრეტაცია;
 - ი) მონაცემთა ან კვლევის შედეგების შერჩევითი გამოყენება ან წარმოდგენა ისე, რომ დამახინჯდეს კვლევის რეალური შედეგები ან მათი მეცნიერული მნიშვნელობა;
 - კ) ხელოვნური ინტელექტის ისეთი გამოყენება, რომელიც იწვევს კვლევის მონაცემების, შედეგების, ავტორობის, ანალიზის ან კვლევითი პროცესის არაკეთილსინდისიერ წარმოდგენას ან არღვევს ამ კოდექსით დადგენილ ეთიკურ მოთხოვნებს.
2. კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევის გამოვლენის შემთხვევაში შესაბამისი რეაგირება ხორციელდება უნივერსიტეტის აკადემიური კეთილსინდისიერების სისტემისა და სხვა შესაბამისი შიდა სამართლებრივი აქტების შესაბამისად.

მუხლი 58. მამხილებელის შეტყობინება და მისი დაცვა

1. კვლევითი კეთილსინდისიერების შესაძლო დარღვევის შესახებ შეტყობინების წარდგენა შეუძლია სტუდენტს, აკადემიურ ან ადმინისტრაციულ პერსონალს, კვლევის მონაწილეს, დამფინანსებელს, მამხილებელს ან სხვა დაინტერესებულ პირს.
2. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კეთილსინდისიერი მამხილებლის დაცვას ზეწოლის, დისკრიმინაციის, შევიწროების, შურისძიების ან სხვა არასამართლიანი მოპყრობისგან.
3. ანონიმური შეტყობინება შეიძლება განხილულ იქნეს იმ შემთხვევაში, თუ იგი შეიცავს შესაძლო დარღვევის შესახებ საკმარის და დასაბუთებულ ინფორმაციას.
4. შეტყობინების განხილვა ხორციელდება კონფიდენციალურობის, სამართლიანობისა და მიუკერძოებლობის პრინციპების დაცვით.
5. ამ მუხლით გათვალისწინებული საკითხები დამატებით რეგულირდება უნივერსიტეტის ეთიკური დარღვევების შეტყობინებისა და შურისძიებისგან დაცვის პოლიტიკით.

მუხლი 59. პირველადი შეფასება და მოკვლევა

1. კვლევითი კეთილსინდისიერების შესაძლო დარღვევის შესახებ მამხილებლის შეტყობინების მიღების შემდეგ შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანო ახორციელებს პირველადი შეფასებას, რომლის მიზანია შესაძლო დარღვევის არსებობისა და შეტყობინების საფუძვლიანობის წინასწარი დადგენა.

2. საჭიროების შემთხვევაში, კვლევის ეთიკის კომიტეტის ან აკადემიური კეთილსინდისიერების კომისიის რეკომენდაციის საფუძველზე, უნივერსიტეტში დადგენილი წესით შეიძლება დაიწყოს ფორმალური მოკვლევა.
3. მოკვლევა ხორციელდება დამოუკიდებლობის, მიუკერძოებლობის, კონფიდენციალურობის, სამართლიანობისა და დროულობის პრინციპების დაცვით.
4. პირს, რომლის მიმართაც მიმდინარეობს მოკვლევა, უნდა მიეცეს ინფორმაციის გაცნობისა და საკუთარი პოზიციის წარმოდგენის შესაძლებლობა.
5. დარღვევის დადასტურების შემთხვევაში უნივერსიტეტი უფლებამოსილია მიიღოს შესაბამისი და პროპორციული ზომები, მათ შორის:
 - ა) კვლევის შედეგების შესწორება ან გაუქმება;
 - ბ) ეთიკური დამტკიცების შეჩერება ან გაუქმება;
 - გ) კვლევითი საქმიანობის დროებითი ან მუდმივი შეზღუდვა;
 - დ) დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხის დაყენება;
 - ე) საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი გარე ინსტიტუციების ინფორმირება.
6. ამ მუხლით გათვალისწინებული პროცედურები ხორციელდება უნივერსიტეტის შესაბამისი შიდა სამართლებრივი აქტების შესაბამისად.

მუხლი 60. კეთილსინდისიერი შეტყობინება და ცრუ ბრალდებების დაუშვებლობა

1. კვლევითი კეთილსინდისიერების შესაძლო დარღვევის შესახებ შეტყობინება უნდა წარედგინოს კეთილსინდისიერად და პასუხისმგებლობით.
2. დაუშვებელია შეგნებულად ცრუ, ბოროტი განზრახვით ან სხვა პირის რეპუტაციის შელახვის მიზნით კვლევითი კეთილსინდისიერების დარღვევის შესახებ ინფორმაციის წარდგენა.
3. იმ შემთხვევაში, თუ დადგინდება, რომ შეტყობინება შეგნებულად ცრუ ან ბოროტი განზრახვით იყო წარდგენილი, უნივერსიტეტი უფლებამოსილია მიიღოს შესაბამისი ზომები მოქმედი კანონმდებლობისა და უნივერსიტეტის შიდა სამართლებრივი აქტების შესაბამისად.
4. შეტყობინების დაუსაბუთებლობა ან დარღვევის დაუდასტურებლობა თავისთავად არ მიიჩნევა არაკეთილსინდისიერ ქმედებად, თუ შეტყობინება წარდგენილი იყო კეთილსინდისიერად და გონივრული საფუძვლის არსებობის პირობებში.

მუხლი 61. კვლევითი კეთილსინდისიერების საკითხების ინსტიტუციური მართვა

1. კვლევითი კეთილსინდისიერების საკითხების განხილვა ხორციელდება ამ კოდექსის, უნივერსიტეტის აკადემიური კეთილსინდისიერების სისტემისა და სხვა შესაბამისი შიდა სამართლებრივი აქტების შესაბამისად.
2. კვლევითი კეთილსინდისიერების საკითხების განხილვისას უზრუნველყოფილი უნდა იყოს სამართლიანობის, კონფიდენციალურობის, მიუკერძოებლობისა და ყველა მხარის უფლებების დაცვის პრინციპების დაცვა.
3. კვლევითი კეთილსინდისიერების მართვა წარმოადგენს უნივერსიტეტის კვლევითი მმართველობის, ხარისხის უზრუნველყოფისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების სისტემის განუყოფელ ნაწილს.

თავი X. გასაჩივრება

მუხლი 62. გასაჩივრების მიზანი და მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე თავი განსაზღვრავს კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილებების გასაჩივრებისა და კვლევის ეთიკასთან დაკავშირებული საჩივრების განხილვის წესს.
2. გასაჩივრების პროცედურის მიზანია დაინტერესებული პირების უფლებების დაცვა, ეთიკური გადაწყვეტილებების სამართლიანობის უზრუნველყოფა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესის გამჭვირვალობის ხელშეწყობა.
3. კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს ამ თავით დადგენილი წესით იმ პირის მიერ, რომლის უფლებებს ან კანონიერ ინტერესებს უშუალოდ ეხება შესაბამისი გადაწყვეტილება.

მუხლი 63. გასაჩივრების საფუძვლები

1. კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილების გასაჩივრება დასაშვებია, თუ:
 - ა) დაირღვა ეთიკური განხილვის პროცედურა;
 - ბ) გამოვლინდა ახალი არსებითი ინფორმაცია ან გარემოება, რომელიც გადაწყვეტილების მიღების დროს ცნობილი არ იყო;
 - გ) გადაწყვეტილება აშკარად არაპროპორციულია, არასაკმარისად არის დასაბუთებული ან ეთიკური შეფასებისას არსებითი გარემოებები არ იქნა გათვალისწინებული.
2. გასაჩივრება არ შეიძლება ეფუძნებოდეს მხოლოდ სამეცნიერო, აკადემიურ ან მეთოდოლოგიურ შეხედულებებთან დაკავშირებულ უთანხმოებას.

მუხლი 64. გასაჩივრების ვადა და ფორმა

1. საჩივარი წარდგენილი უნდა იქნეს წერილობით, კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილების გაცნობიდან 10 სამუშაო დღის განმავლობაში.
2. საჩივარი უნდა მოიცავდეს:
 - ა) გასაჩივრებული გადაწყვეტილების იდენტიფიკაციას;
 - ბ) გასაჩივრების საფუძვლის მკაფიო და დასაბუთებულ აღწერას;
 - გ) შესაბამის დამადასტურებელ დოკუმენტაციას, არსებობის შემთხვევაში.
3. დაგვიანებული ან აშკარად დაუსაბუთებელი საჩივარი, როგორც წესი, არ მიიღება განსახილველად, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც არსებობს ვადის გადაცილების ან სხვა გარემოების საპატიო მიზეზი.

მუხლი 65. სააპელაციო კომისია

1. სააპელაციო საჩივარს განიხილავს უნივერსიტეტის რექტორის ბრძანებით შექმნილი სააპელაციო კომისია, რომლის წევრები არ მონაწილეობდნენ გასაჩივრებული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.
2. სააპელაციო კომისია შედგება არანაკლებ სამი წევრისგან.

3. საჭიროების შემთხვევაში სააპელაციო კომისიის შემადგენლობაში შეიძლება მოწვეულ იქნეს:
 - ა) დამოუკიდებელი გარე ექსპერტი;
 - ბ) სხვა აკადემიური ან პროფესიული ინსტიტუციის წარმომადგენელი.
4. სააპელაციო კომისიის წევრებზე ვრცელდება ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან აცილებისა და მიუკერძოებლობის შესახებ უნივერსიტეტის შესაბამისი მოთხოვნები.
5. ბიოსამედიცინო, კლინიკურ ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევასთან დაკავშირებული საჩივრის განხილვის შემთხვევაში სააპელაციო კომისიის შემადგენლობაში, შესაძლებლობის ფარგლებში, უნდა მონაწილეობდეს შესაბამისი სფეროს კვალიფიკაციის მქონე წევრი ან დამოუკიდებელი დარგობრივი ექსპერტი.

მუხლი 66. სააპელაციო საჩივრის განხილვის პროცესი

1. სააპელაციო კომისია პირველ ეტაპზე ამოწმებს საჩივრის დასაშვებობას.
2. დასაშვებობის დადგენის შემდეგ სააპელაციო კომისია განიხილავს გასაჩივრების საფუძვლებს და აფასებს იმ ეთიკურ, პროცედურულ და სხვა არსებით გარემოებებს, რომლებიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი გადაწყვეტილების მისაღებად.
3. სააპელაციო კომისია უფლებამოსილია:
 - ა) მოითხოვოს დამატებითი განმარტებები ან დოკუმენტაცია;
 - ბ) მოიწვიოს განმცხადებელი, კვლევის ეთიკის კომიტეტის წარმომადგენელი ან სხვა შესაბამისი პირი;
 - გ) შეისწავლოს საქმის მასალები სრულად ან ნაწილობრივ.
4. საჩივრის განხილვა ხორციელდება კონფიდენციალურობის, მიუკერძოებლობისა და სამართლიანი პროცედურის პრინციპების დაცვით.

მუხლი 67. სააპელაციო კომისიის გადაწყვეტილება

1. საჩივრის განხილვის შედეგად სააპელაციო კომისიამ შეიძლება მიიღოს ერთ-ერთი შემდეგი გადაწყვეტილება:
 - ა) კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვება;
 - ბ) კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილების შეცვლა;
 - გ) საკითხის კვლევის ეთიკის კომიტეტისთვის ხელახალი განხილვის მიზნით დაბრუნება შესაბამისი მითითებებით.
2. სააპელაციო კომისიის გადაწყვეტილება უნდა იყოს წერილობითი და დასაბუთებული.
3. სააპელაციო კომისიის გადაწყვეტილება განმცხადებელს ეცნობება მისი მიღებიდან 5 სამუშაო დღის განმავლობაში.
4. სააპელაციო საჩივრის წარდგენა, თუ სააპელაციო კომისია სხვაგვარ გადაწყვეტილებას არ მიიღებს, არ აჩერებს კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილების მოქმედებას.
5. სააპელაციო კომისიის გადაწყვეტილება წარმოადგენს უნივერსიტეტის ფარგლებში მიღებულ საბოლოო გადაწყვეტილებას.

თავი XI. სწავლება და ხარისხის უზრუნველყოფა

მუხლი 68. ეთიკური განათლება, ტრენინგები და უნარების განვითარება

1. უნივერსიტეტი ხელს უწყობს კვლევის ეთიკის კულტურის განვითარებას და უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის, კვლევითი კეთილსინდისიერებისა და პასუხისმგებლიანი კვლევითი პრაქტიკის მიმართულებით საგანმანათლებლო, საინფორმაციო და პროფესიული განვითარების ღონისძიებების განხორციელებას სტუდენტებისთვის, აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალისთვის, კვლევით საქმიანობაში ჩართული სხვა პირებისა და, საჭიროების შემთხვევაში, კვლევის ეთიკის კომიტეტის წევრებისთვის.
2. ეთიკური განათლებისა და ტრენინგების მიზანია კვლევის პროცესში ეთიკური სტანდარტების გაცნობიერება, პრაქტიკული უნარების განვითარება და უნივერსიტეტში კვლევის ეთიკისა და კვლევითი კეთილსინდისიერების კულტურის გაძლიერება.
3. ეთიკური განათლება და ტრენინგები, სულ მცირე, მოიცავს შემდეგ საკითხებს:
 - ა) კვლევის ეთიკა და ეთიკური გადაწყვეტილების მიღება;
 - ბ) ინფორმირებული თანხმობის პრინციპები;
 - გ) კვლევის მონაწილეთა უფლებებისა და უსაფრთხოების დაცვა;
 - დ) პერსონალური მონაცემებისა და კვლევითი მონაცემების დაცვა და პასუხისმგებლიანი მართვა, მათ შორის FAIR პრინციპების გათვალისწინებით;
 - ე) კვლევითი კეთილსინდისიერება, მათ შორის მონაცემთა ფაბრიკაციის, ფალსიფიკაციის, პლაგიატისა და სხვა არაკეთილსინდისიერი პრაქტიკის პრევენცია;
 - ვ) ავტორობისა და პუბლიკაციის ეთიკა;
 - ზ) კვლევითი რისკების შეფასება და მართვა;
 - თ) ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტების ეთიკური, პასუხისმგებლიანი და გამჭვირვალე გამოყენება;
 - ი) ღია მეცნიერების (Open Science) პრინციპები;
 - კ) ბიოსამედიცინო, კლინიკური და ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის ეთიკური მოთხოვნები, მათ შორის ჯანმრთელობის მონაცემთა დაცვა და კვლევითი რისკების მართვა.
4. უნივერსიტეტი უფლებამოსილია განსაზღვროს კვლევის ეთიკისა და კეთილსინდისიერების სფეროში სავალდებულო ან რეკომენდებული ტრენინგები მკვლევართა, სტუდენტთა, აკადემიური პერსონალის, კვლევის ეთიკის კომიტეტის წევრთა ან ცალკეული კვლევითი პროექტებისათვის.
5. კვლევის ეთიკის კომიტეტი, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან და სხვა შესაბამის სტრუქტურულ ერთეულებთან თანამშრომლობით, ხელს უწყობს ტრენინგების, საინფორმაციო შეხვედრებისა და ცნობიერების ამაღლების სხვა აქტივობების განხორციელებას.
6. ტრენინგებისა და ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებები ემსახურება უნივერსიტეტში კვლევის ეთიკის, კვლევითი კეთილსინდისიერების, პასუხისმგებლიანი მონაცემთა მართვის, ღია მეცნიერებისა და ხელოვნური ინტელექტის ეთიკური გამოყენების კულტურის განვითარებას.

მუხლი 69. კვლევის ეთიკის ინტეგრაცია ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემაში

1. კვლევის ეთიკა წარმოადგენს უნივერსიტეტის შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემის განუყოფელ ნაწილს.
2. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის პრინციპებისა და პროცედურების ინტეგრირებას:
 - ა) საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვისა და განვითარების პროცესში;
 - ბ) პროგრამების მონიტორინგისა და პერიოდული შეფასების პროცესში;
 - გ) ინსტიტუციური თვითშეფასებისა და განვითარების დაგეგმვის პროცესებში.
3. კვლევის ეთიკის პრაქტიკა, ეთიკური განხილვის გამოცდილება და მონიტორინგის შედეგები გამოიყენება ინსტიტუციური გაუმჯობესების, აკადემიური გარემოს განვითარებისა და ხარისხის უზრუნველყოფის პროცესების მხარდაჭერის მიზნით.

მუხლი 70. ინსტიტუციური გამჭვირვალობა

1. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკის პრინციპების, პროცედურებისა და განაცხადის წარდგენის წესების ხელმისაწვდომობას საუნივერსიტეტო საზოგადოებისთვის.
2. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს წინამდებარე კოდექსის ხელმისაწვდომობას საუნივერსიტეტო საზოგადოებისთვის, მათ შორის უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნების გზით.
3. უნივერსიტეტი, შესაძლებლობის ფარგლებში, უზრუნველყოფს კვლევის ეთიკასთან დაკავშირებული ფორმების, სახელმძღვანელოების, რეკომენდაციებისა და სხვა საინფორმაციო მასალების ხელმისაწვდომობას.

თავი XII. დასკვნითი დებულებები

მუხლი 71. კოდექსის დამტკიცება, ძალაში შესვლა და გადახედვა

1. წინამდებარე კოდექსს ამტკიცებს უნივერსიტეტის წარმომადგენლობითი საბჭო და იგი ძალაში შედის მისი დამტკიცებისთანავე.
2. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს წინამდებარე კოდექსის ხელმისაწვდომობას, მისი მოთხოვნების გაცნობასა და ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების განხორციელებას აკადემიური, კვლევითი და სტუდენტური საზოგადოებისათვის.
3. უნივერსიტეტი პერიოდულად აფასებს წინამდებარე კოდექსის იმპლემენტაციის ეფექტიანობას და საჭიროების შემთხვევაში ახორციელებს შესაბამის გაუმჯობესების ღონისძიებებს.
4. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს წინამდებარე კოდექსის პერიოდულ შეფასებას არანაკლებ სამ წელიწადში ერთხელ ან საჭიროების შემთხვევაში.
5. კოდექსში ცვლილებები და დამატებები მტკიცდება უნივერსიტეტის წარმომადგენლობითი საბჭოს მიერ დადგენილი წესით.
6. კოდექსის გადახედვისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს კვლევის ეთიკის პრაქტიკაში გამოვლენილი საჭიროებები, ხარისხის უზრუნველყოფის შედეგები, კვლევის ეთიკის კომიტეტის რეკომენდაციები, საერთაშორისო ეთიკური სტანდარტები, მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების განვითარება, საუკეთესო აკადემიური პრაქტიკა და შესაბამისი პროფესიული რეკომენდაციები.

7. საჭიროების შემთხვევაში, კოდექსის გადახედვისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს ALLEA-ის, ევროპული კვლევითი სივრცის (ERA) და სხვა შესაბამისი საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციები.

მუხლი 71. კოდექსის დანართები და მათი გამოყენება

8. წინამდებარე კოდექსს ერთვის დანართები, რომლებიც წარმოადგენს მის განუყოფელ ნაწილს და გამოიყენება კვლევის ეთიკური განხილვის პროცესის სხვადასხვა ეტაპზე.
9. კოდექსის დანართებია:
 - ა) ბაკალავრის ეთიკური თვითშეფასების ფორმა;
 - ბ) მაგისტრანტისა და ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტის ეთიკის განაცხადის ფორმა;
 - გ) დოქტორანტის ან მკვლევარის ეთიკის განაცხადის ფორმა;
 - დ) მონაცემთა მართვის გეგმა;
 - ე) კვლევის მონაწილეს საინფორმაციო ფურცელი;
 - ვ) ინფორმირებული თანხმობის ფორმა;
 - ზ) კვლევის ეთიკური რისკების შეფასების ფორმა;
 - თ) კვლევის პროგრესის ანგარიში;
 - ი) ეთიკის განაცხადის ფორმალური შემოწმების ფორმა;
 - კ) ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების დეკლარაცია;
 - ლ) ინტერესთა კონფლიქტის დეკლარაცია.
10. კოდექსის დანართები წარმოადგენს კვლევის ეთიკის სისტემის პრაქტიკულ ინსტრუმენტებს და გამოიყენება, მათ შორის, შემდეგი მიზნებისთვის:
 - ა) კვლევის ეთიკური თვითშეფასების განხორციელებისას;
 - ბ) ეთიკური განაცხადის წარდგენისა და განხილვისას;
 - გ) კვლევის ეთიკური რისკების შეფასებისას;
 - დ) კვლევის მონაწილეთა ინფორმირებისა და ინფორმირებული თანხმობის მიღებისას;
 - ე) კვლევის მონაცემთა მართვისა და დაცვის უზრუნველყოფისას;
 - ვ) კვლევის მონიტორინგისა და პროგრესის შეფასებისას;
 - ზ) ეთიკური განხილვის პროცესის დოკუმენტირებისას.
11. დანართები გამოიყენება კვლევის ტიპის, საფეხურის, რისკის დონისა და კვლევის მონაწილეთა კატეგორიის შესაბამისად.
12. კოდექსის დანართებს იყენებენ კვლევის ეთიკის კომიტეტი, მკვლევრები, სტუდენტები, აკადემიური და სამეცნიერო ხელმძღვანელები წინამდებარე კოდექსით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად.

მუხლი 72. კოდექსის დანართების განახლება

1. უნივერსიტეტი უფლებამოსილია, საჭიროების შემთხვევაში, განახლოს ან დააზუსტოს კოდექსის დანართებში წარმოდგენილი ფორმები მათი პრაქტიკული გამოყენების გაუმჯობესების მიზნით.
2. დანართებში განხორციელებული ცვლილებები არ უნდა ცვლიდეს კვლევის ეთიკური დაცვის არსებით სტანდარტებს და უნდა შეესაბამებოდეს წინამდებარე კოდექსის პრინციპებს, მოქმედ კანონმდებლობასა და საერთაშორისო ეთიკურ ნორმებს.

3. კოდექსის დანართების განახლება შესაძლებელია კვლევის ეთიკის კომიტეტის ან უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის რეკომენდაციის საფუძველზე.
4. დანართების სარედაქციო, ტექნიკური ან ადმინისტრაციული ხასიათის განახლება შესაძლებელია კვლევის ეთიკის კომიტეტისა და ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის რეკომენდაციის საფუძველზე.
5. განახლებული დანართები ქვეყნდება უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე და ხელმისაწვდომია საუნივერსიტეტო საზოგადოებისათვის.

კვლევის ეთიკის კოდექსის დანართები

კოდექსის დანართები დაჯგუფებულია მათი ფუნქციური დანიშნულების მიხედვით და გამოიყენება ეთიკური განხილვის სხვადასხვა ეტაპზე.

1. ბაკალავრის ეთიკური თვითშეფასების ფორმა;
2. მაგისტრანტის / ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტის ეთიკის განაცხადის ფორმა;
3. დოქტორანტის / მკვლევარის ეთიკის განაცხადის ფორმა
4. მონაცემთა მართვის გეგმა;
5. კვლევის მონაწილეს საინფორმაციო ფურცელი;
6. ინფორმირებული თანხმობის ფორმა;
7. კვლევის ეთიკური რისკების შეფასების ფორმა;
8. კვლევის პროგრესის ანგარიში;
9. ეთიკის განაცხადის ფორმალური შემოწმების ფორმა;
10. ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების დეკლარაცია;
11. ინტერესთა კონფლიქტის დეკლარაცია.

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

ბაკალავრის ეთიკური თვითშეფასების ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. სტუდენტის სახელი, გვარი: _____
2. ფაკულტეტი / საგანმანათლებლო პროგრამა: _____
3. კვლევის სათაური: _____
4. სასწავლო კურსი / კომპონენტი (არსებობის შემთხვევაში): _____
5. აკადემიური ხელმძღვანელის სახელი, გვარი: _____
6. კვლევის განხორციელების სავარაუდო პერიოდი: _____
7. საკონტაქტო ინფორმაცია (ელ. ფოსტა / ტელ.): _____

II. კვლევის მოკლე აღწერა

8. კვლევის მიზანი

მოკლედ აღწერეთ კვლევის მიზანი, ძირითადი კვლევითი კითხვა და მოსალოდნელი შედეგები (არაუმეტეს 150 სიტყვისა)

9. გამოყენებული მეთოდოლოგია

მიუთითეთ კვლევის ძირითადი მეთოდები (მაგ.: კითხვარი, ინტერვიუ, ფოკუს-ჯგუფი, დაკვირვება, დოკუმენტური ანალიზი, მეორეული მონაცემების ანალიზი და სხვ.)

10. მონაწილეთა სავარაუდო კატეგორია / მონაცემთა წყარო

თუ კვლევა მოიცავს ადამიანებს, მიუთითეთ მონაწილეთა სახე (მაგ.: სტუდენტები, საჯარო მოხელეები, საწარმოს, ორგანიზაციების წარმომადგენლები და სხვ.)

III. ეთიკური თვითშეფასება

გთხოვთ მონიშნოთ შესაბამისი პასუხი:

11. მოიცავს თუ არა კვლევა ადამიანთა მონაწილეობას?

☐ დიახ

☐ არა

12. გამოიყენება თუ არა პერსონალური ან იდენტიფიცირებადი მონაცემები?

☐ დიახ

☐ არა

13. გამოიყენება თუ არა სპეციალური კატეგორიის (სენსიტიური) მონაცემები?

☐ დიახ

☐ არა

14. მონაწილეობენ თუ არა კვლევაში არასრულწლოვნები ან სხვა მოწყვლადი პირები / ჯგუფები?

☐ დიახ

☐ არა

15. არსებობს თუ არა შესაძლო ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სოციალური, რეპუტაციული ან სამართლებრივი რისკი კვლევის მონაწილეებისთვის?

☐ დიახ

☐ არა

16. მოიცავს თუ არა კვლევა აუდიო, ვიდეო ან ფოტომასალის შეგროვებას?

☐ დიახ

☐ არა

17. იგეგმება თუ არა კვლევის მონაწილეთაგან ინფორმირებული თანხმობის მიღება?

☐ დიახ

☐ არა

18. არის თუ არა კვლევის თემა პოტენციურად სენსიტიური?

☐ დიახ

☐ არა

19. იქნება თუ არა კვლევაში მონაწილეობა სრულად ნებაყოფლობითი?

☐ დიახ

☐ არა

20. როგორ მოხდება კვლევის მონაწილეთა შერჩევა ან მოწვევა? (მაგ.: ელექტრონული კითხვარი, პირადი მოწვევა, საჯარო განცხადება და სხვ.)

21. თუ 11–19 პუნქტებიდან რომელიმე პასუხია „დიახ“, განმარტეთ შესაბამისი ეთიკური საკითხი და დაცვის ზომა.

IV. მონაცემთა დაცვა

22. როგორ იქნება დაცული კვლევისას მიღებული ინფორმაცია / მონაცემები?

- ☐ ანონიმიზაცია
- ☐ ფსევდონიმიზაცია
- ☐ პაროლით დაცული ფაილები
- ☐ შეზღუდული წვდომა
- ☐ მონაცემები წაიშლება კვლევის დასრულების შემდეგ
- ☐ სხვა: _____

23. ვის ექნება წვდომა კვლევის მონაცემებზე?

- ☐ მხოლოდ სტუდენტს
- ☐ სტუდენტსა და აკადემიურ ხელმძღვანელს
- ☐ სხვა: _____

V. სტუდენტის დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ:

- ამ ფორმაში მითითებული ინფორმაცია არის ზუსტი და სრული;
- კვლევა განხორციელდება აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად;
- კვლევის დიზაინში არსებითი ცვლილების შემთხვევაში წინასწარ ვაცნობებ აკადემიურ ხელმძღვანელს.

სტუდენტის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

VI. აკადემიური ხელმძღვანელის დასკვნა

24. ხელმძღვანელის შეფასება

- ☐ არ საჭიროებს კვლევის ეთიკის კომიტეტში წარდგენას
- ☐ საჭიროებს კვლევის ეთიკის კომიტეტში წარდგენას

25. ხელმძღვანელის კომენტარი / რეკომენდაცია

ხელმძღვანელის სახელი, გვარი: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

მაგისტრანტის / ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტის ეთიკის
განაცხადის ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. მაგისტრანტის/ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტის სახელი, გვარი:

2. ფაკულტეტი / საგანმანათლებლო პროგრამა: _____

3. კვლევის / სამაგისტრო ნაშრომის სათაური: _____

4. აკადემიური ხელმძღვანელის სახელი, გვარი: _____

5. კვლევის განხორციელების სავარაუდო პერიოდი: _____

6. განმცხადებლის საკონტაქტო ინფორმაცია (ელ. ფოსტა / ტელ.): _____

II. კვლევის აღწერა

7. კვლევის მიზანი და ძირითადი ამოცანები (არაუმეტეს 250 სიტყვისა)

8. კვლევის მეთოდოლოგია და მონაცემთა წყაროები

აღწერეთ გამოყენებული კვლევის მეთოდები და მონაცემთა წყაროები (მაგ.: კითხვარი, ინტერვიუ, ფოკუს-ჯგუფი, დაკვირვება, დოკუმენტური ანალიზი, მეორეული მონაცემების ანალიზი და სხვ.)

9. მონაწილეთა აღწერა / შერჩევის კრიტერიუმები

(შეავსეთ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კვლევა მოიცავს ადამიანთა მონაწილეობას)

III. ეთიკური საკითხები

10. მოიცავს თუ არა კვლევა ადამიანთა მონაწილეობას?

☐ დიახ

☐ არა

11. გამოიყენება თუ არა პერსონალური ან იდენტიფიცირებადი მონაცემები?

☐ დიახ

☐ არა

12. გამოიყენება თუ არა სპეციალური კატეგორიის (სენსიტიური) მონაცემები?

☐ დიახ

☐ არა

13. მოიცავს თუ არა კვლევა მოწყვლად პირებს ან ჯგუფებს?

☐ დიახ

☐ არა

14. არსებობს თუ არა მონაწილეთათვის შესაძლო ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სოციალური, რეპუტაციული ან სამართლებრივი რისკი?

☐ დიახ

☐ არა

15. იქნება თუ არა კვლევაში მონაწილეობა სრულად ნებაყოფლობითი?

☐ დიახ

☐ არა

16. კვლევის შესაძლო ეთიკური რისკების აღწერა და რისკების მინიმიზაციის/მართვის ზომები

IV. დამატებითი ინფორმაცია ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევისთვის

17. მოიცავს თუ არა კვლევა რომელიმე შემდეგს?

☐ პაციენტთა მონაწილეობას

☐ სამედიცინო ჩარევას

☐ სამედიცინო ჩანაწერებს

☐ ჯანმრთელობის მონაცემების დამუშავებას

☐ დიაგნოსტიკურ გამოსახულებებს (რენტგენოლოგიური, კლინიკური ფოტო და სხვ.)

☐ ბიოლოგიურ მასალას

☐ მოწყვლად პაციენტურ ჯგუფს

18. აღწერეთ კვლევის შესაძლო ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ან კლინიკური რისკები და მონაწილეთა დაცვის დამატებითი მექანიზმები:

V. ინფორმირებული თანხმობა

19. მიიღება თუ არა კვლევის მონაწილეთა ინფორმირებული თანხმობა?

☐ დიახ

☐ არა

20. თანხმობის ფორმა:

☐ წერილობითი

☐ ელექტრონული

☐ ზეპირი

☐ სხვა: _____

21. თუ ინფორმირებული თანხმობა არ მიიღება ან გამოიყენება ალტერნატიული ფორმა, გთხოვთ დაასაბუთოთ:

VI. მონაცემთა დაცვა და მართვა

22. მონაცემთა ტიპები:

☐ ანონიმური

☐ ფსევდონიმიზებული

☐ პერსონალური

☐ სენსიტიური

☐ ჯანმრთელობის მონაცემები

23. მონაცემთა შენახვის ფორმა და უსაფრთხოების ზომები

24. მონაცემთა შენახვის სავარაუდო ვადა: _____

25. ვის ექნება წვდომა მონაცემებზე?

☐ მხოლოდ მკვლევარს

☐ მკვლევარს და აკადემიურ ხელმძღვანელს

☐ სხვა: _____

26. ერთვის თუ არა მონაცემთა მართვის გეგმა (თუ კვლევა მოიცავს პერსონალურ, სენსიტიურ ან ჯანმრთელობის მონაცემებს)?

- ☐ დიახ
☐ არა
☐ არ არის საჭირო

VII. ინტერესთა კონფლიქტი

27. არსებობს თუ არა რეალური, პოტენციური ან აღქმული ინტერესთა კონფლიქტი?

- ☐ არა
☐ დიახ — გთხოვთ აღწეროთ:

VIII. ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება

28. გამოიყენება თუ არა ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტები კვლევის მომზადების, მონაცემთა ანალიზის ან ტექსტის შექმნის პროცესში?

- ☐ დიახ
☐ არა

29. თუ დიახ, გთხოვთ მიუთითოთ გამოყენების მიზანი:

- ☐ ტექსტის რედაქტირება
☐ მონაცემთა ანალიზი
☐ კოდირება
☐ ლიტერატურის ძიება
☐ სხვა: _____

30. ერთვის თუ არა ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების დეკლარაცია?

- ☐ დიახ
☐ არა
☐ არ გამოიყენება

IX. განმცხადებლის დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ:

- განაცხადში წარმოდგენილი ინფორმაცია არის ზუსტი და სრული;
- კვლევა არ დაიწყება ეთიკური განხილვის დასრულებამდე, თუ ასეთი განხილვა სავალდებულოა;
- კვლევა განხორციელდება აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსისა და კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილების შესაბამისად;
- კვლევის პროცესში არსებითი ცვლილებების შემთხვევაში შესაბამის ინფორმაციას მივაწვდი აკადემიურ ხელმძღვანელს და, საჭიროების შემთხვევაში, კვლევის ეთიკის კომიტეტს.

მაგისტრანტის / ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტის ხელმოწერა:

თარიღი: _____

X. პირველადი აკადემიური შეფასება

31. აკადემიური ხელმძღვანელის რეკომენდაცია:

- ☐ კვლევა არ საჭიროებს კვლევის ეთიკის კომიტეტის განხილვას
- ☐ რეკომენდებულია გამარტივებული ეთიკური განხილვა
- ☐ რეკომენდებულია სრული ეთიკური განხილვა
- ☐ საჭიროა დამატებითი დაზუსტება

კომენტარი:

აკადემიური ხელმძღვანელის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

დოქტორანტის/მკვლევარის ეთიკის განაცხადის ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. დოქტორანტის/მკვლევარის სახელი, გვარი: _____
2. სადოქტორო პროგრამა/კვლევითი ერთეული: _____
3. კვლევის სათაური: _____
4. სამეცნიერო ხელმძღვანელი / ხელმძღვანელები: _____
5. კვლევის განხორციელების სავარაუდო პერიოდი: _____
6. საკონტაქტო ინფორმაცია (ელ. ფოსტა /ტელ.): _____

II. კვლევის დეტალური აღწერა

7. კვლევის მიზანი, კვლევითი კითხვები, თეორიული ჩარჩო და მეთოდოლოგია (არაუმეტეს 400 სიტყვისა)

8. მონაწილეთა აღწერა, შერჩევის პრინციპები და კვლევის გარემო

აღწერეთ კვლევის მონაწილეთა კატეგორიები, შერჩევის კრიტერიუმები, რეკრუტირების მეთოდები და კვლევის განხორციელების გარემო.

III. ეთიკური რისკების შეფასება

9. მოიცავს თუ არა კვლევა ადამიანთა მონაწილეობას?

- ☐ დიახ
☐ არა

10. გამოიყენება თუ არა პერსონალური ან იდენტიფიცირებადი მონაცემები?

- ☐ დიახ
☐ არა

11. გამოიყენება თუ არა სპეციალური კატეგორიის (სენსიტიური) მონაცემები?

- ☐ დიახ
☐ არა

12. მოიცავს თუ არა კვლევა მოწყვლად პირებს ან ჯგუფებს?

- ☐ დიახ
☐ არა

13. არსებობს თუ არა საშუალო ან მაღალი ეთიკური რისკი კვლევის მონაწილეთათვის?

- ☐ დიახ
☐ არა

14. ეთიკური რისკების აღწერა და მათი შემცირების სტრატეგიები

IV. დამატებითი ინფორმაცია ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევისთვის

15. მოიცავს თუ არა კვლევა რომელიმე შემდეგს?

- ☐ პაციენტთა მონაწილეობას
☐ სამედიცინო ჩარევას
☐ სამედიცინო ჩანაწერებს
☐ ჯანმრთელობის მონაცემების დამუშავებას
☐ დიაგნოსტიკურ გამოსახულებებს (რენტგენოლოგიური, კლინიკური ფოტო, რენტგენოლოგიური მასალა და სხვ.)
☐ ბიოლოგიურ მასალას
☐ მოწყვლად პაციენტურ ჯგუფს
☐ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ შესაძლო რისკს

16. აღწერეთ კვლევასთან დაკავშირებული შესაძლო კლინიკური, ჯანმრთელობის, ფიზიკური ან ფსიქოლოგიური რისკები და მონაწილეთა დაცვის დამატებითი მექანიზმები:

V. ინფორმირებული თანხმობა

17. აღწერეთ კვლევის მონაწილეთაგან ინფორმირებული თანხმობის მიღების პროცედურა

18. თანდართული დოკუმენტები:

- ☐ ინფორმირებული თანხმობის ფორმა
- ☐ მონაწილის საინფორმაციო ფურცელი
- ☐ რეკრუტირების ტექსტი / მოწვევის ტექსტი
- ☐ კითხვარი / ინტერვიუს გზამკვლევი
- ☐ სხვა: _____

VI. მონაცემთა მართვა

19. მონაცემთა ტიპები და წყაროები

- ☐ ანონიმური მონაცემები
- ☐ პერსონალური მონაცემები
- ☐ სენსიტიური მონაცემები
- ☐ ჯანმრთელობის მონაცემები
- ☐ სამედიცინო ჩანაწერები
- ☐ დიაგნოსტიკური გამოსახულებები
- ☐ ბიოლოგიური მასალა
- ☐ ინტერვიუ / კითხვარი
- ☐ არქივული / მეორეული მონაცემები
- ☐ სხვა: _____

20. მონაცემთა დაცვის ზომები (მაგ.: ანონიმიზაცია, ფსევდონიმიზაცია, დაშიფვრა, პაროლით დაცული ფაილები, შეზღუდული წვდომა)

21. ერთვის თუ არა მონაცემთა მართვის გეგმა (თუ კვლევა მოიცავს პერსონალურ, სენსიტიურ ან ჯანმრთელობის მონაცემებს)?

- ☐ დიახ
- ☐ არა
- ☐ არ არის საჭირო

VII. ხელოვნური ინტელექტის გამოყენება

22. გამოიყენება თუ არა ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტები კვლევის მომზადების, მონაცემთა ანალიზის, კოდირების ან ტექსტის შექმნის პროცესში?

- ☐ დიახ
- ☐ არა

23. თუ დიახ, მიუთითეთ გამოყენების მიზანი:

- ☐ ტექსტის რედაქტირება
- ☐ მონაცემთა ანალიზი
- ☐ კოდირება
- ☐ ლიტერატურის ძიება
- ☐ სხვა: _____

24. ერთვის თუ არა ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების დეკლარაცია?

- ☐ დიახ
☐ არა
☐ არ გამოიყენება

VIII. ინტერესთა კონფლიქტი და დაფინანსება

25. არსებობს თუ არა რეალური, პოტენციური ან აღქმული ინტერესთა კონფლიქტი?

- ☐ არა
☐ დიახ

თუ დიახ, განმარტეთ:

26. აქვს თუ არა კვლევას გარე დაფინანსება ან საგრანტო მხარდაჭერა?

- ☐ არა
☐ დიახ

თუ დიახ, მიუთითეთ წყარო:

IX. დოქტორანტის/ მკვლევარის დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ:

- განაცხადში წარმოდგენილი ინფორმაცია არის ზუსტი და სრული;
- კვლევა განხორციელდება მხოლოდ კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ დამტკიცებული პირობების შესაბამისად;
- კვლევის დიზაინში არსებითი ცვლილების შემთხვევაში ამის შესახებ წინასწარ ეცნობება კვლევის ეთიკის კომიტეტს;
- ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის შემთხვევაში უზრუნველყოფილი იქნება კვლევის მონაწილეთა უსაფრთხოების, ჯანმრთელობის მონაცემთა დაცვისა და დამატებითი ეთიკური მოთხოვნების დაცვა;
- ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების შემთხვევაში წარმოდგენილი ინფორმაცია არის სრული და ზუსტი.

დოქტორანტის/მკვლევარის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

სამეცნიერო ხელმძღვანელის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

X. კვლევის ეთიკის კომიტეტის გადაწყვეტილება

- ☐ დამტკიცებულია
- ☐ დამტკიცებულია პირობებით
- ☐ გადაწყვეტილება გადაიდო დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენამდე
- ☐ საჭიროებს არსებით გადამუშავებას და ხელახალ წარდგენას
- ☐ უარყოფილია

კომიტეტის კომენტარი:

კომიტეტის თავმჯდომარის სახელი, გვარი: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

მონაცემთა მართვის გეგმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. მკვლევრის/სტუდენტის სახელი, გვარი: _____
2. კვლევის დონე:
 - ☐ საბაკალავრო
 - ☐ სამაგისტრო
 - ☐ ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა
 - ☐ სადოქტორო
 - ☐ აკადემიური / სამეცნიერო პერსონალის კვლევა
3. პროგრამა / ფაკულტეტი / კვლევითი ერთეული: _____
4. კვლევის სათაური: _____
5. ხელმძღვანელი/პროექტის ხელმძღვანელი: _____
6. კვლევის განხორციელების სავარაუდო პერიოდი: _____

II. მონაცემთა აღწერა

7. მონაცემთა ტიპები

- ☐ რაოდენობრივი
- ☐ ხარისხობრივი
- ☐ შერეული
- ☐ მეორეული მონაცემები
- ☐ ადმინისტრაციული მონაცემები
- ☐ ტექსტური მონაცემები
- ☐ აუდიო მონაცემები
- ☐ ვიდეო მონაცემები
- ☐ ფოტო მასალა
- ☐ ჯანმრთელობის მონაცემები
- ☐ სამედიცინო ჩანაწერები
- ☐ დიაგნოსტიკური გამოსახულებები (რენტგენოლოგიური მასალა, კლინიკური ფოტო და სხვ.)
- ☐ ბიოლოგიური მასალა
- ☐ სხვა: _____

8. მონაცემები მოიცავს

- ☐ პერსონალურ მონაცემებს
- ☐ იდენტიფიცირებად მონაცემებს
- ☐ სპეციალური კატეგორიის / სენსიტიურ მონაცემებს
- ☐ ანონიმურ მონაცემებს

☐ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ მონაცემებს

9. მონაცემთა წყაროები და მოპოვების მეთოდები

აღწერეთ მონაცემთა ძირითადი წყაროები და მათი მოპოვების მეთოდები (მაგ.: კითხვარი, ინტერვიუ, ფოკუს-ჯგუფი, ადმინისტრაციული მონაცემები, დოკუმენტური ანალიზი, საჯარო მონაცემთა ბაზები და სხვ.)

III. ეთიკური და სამართლებრივი შესაბამისობა

10. მიღებულია თუ არა ეთიკური ნებართვა?

- ☐ დიახ
- ☐ არა
- ☐ მიმდინარეობს განხილვა

11. ინფორმირებული თანხმობის ფორმა

- ☐ წერილობითი
- ☐ ელექტრონული
- ☐ ზეპირი
- ☐ არ არის საჭირო
- ☐ სხვა: _____

12. დაცული სამართლებრივი და ინსტიტუციური საფუძვლები

- ☐ პერსონალური მონაცემების დაცვის ეროვნული კანონმდებლობა
- ☐ უნივერსიტეტის შიდა პოლიტიკები
- ☐ კვლევის ეთიკის კოდექსი
- ☐ სხვა: _____

IV. მონაცემთა შენახვა და უსაფრთხოება

13. მონაცემთა შენახვის ადგილი

- ☐ დაცული კომპიუტერი
- ☐ უნივერსიტეტის სერვერი
- ☐ დაშიფრული ღრუბლოვანი სივრცე
- ☐ ქაღალდზე არსებული მასალა უსაფრთხო კარადაში
- ☐ სხვა: _____

14. უსაფრთხოების ზომები

- ☐ პაროლით დაცვა
- ☐ დაშიფვრა
- ☐ შეზღუდული წვდომა
- ☐ ორფაქტორიანი ავთენტიფიკაცია
- ☐ სხვა: _____

15. ვის ექნება წვდომა მონაცემებზე?

- ☐ მხოლოდ მკვლევარს
- ☐ მკვლევარს და აკადემიურ / სამეცნიერო ხელმძღვანელს
- ☐ კვლევით გუნდს
- ☐ სხვა: _____

16. მონაცემთა სარეზერვო ასლები

- ☐ რეგულარული სარეზერვო ასლები იქმნება
- ☐ სარეზერვო ასლები ინახება უნივერსიტეტის სერვერზე
- ☐ სხვა: _____

V. ჯანმრთელობის მონაცემებისა და დიაგნოსტიკური მასალის დამატებითი დაცვა

17. მოიცავს თუ არა კვლევა ჯანმრთელობის მონაცემებს, სამედიცინო ჩანაწერებს, დიაგნოსტიკურ გამოსახულებებს ან ბიოლოგიურ მასალას?

- ☐ დიახ
- ☐ არა

18. თუ დიახ, აღწერეთ დამატებითი დაცვის მექანიზმები (მაგ.: დეიდენტიფიკაცია, შეზღუდული წვდომა, ცალკე დამოუკიდებელი საცავი, გამოსახულებების ანონიმიზაცია, უსაფრთხო გადაცემა):

19. განხორციელდება თუ არა ჯანმრთელობის, პაციენტის ან სხვა სენსიტიური მონაცემების ატვირთვა ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტში?

- ☐ არა
- ☐ დიახ — აღწერეთ სამართლებრივი და ეთიკური დაცვის მექანიზმები:

VI. ანონიმიზაცია /ფსევდონიმიზაცია

20. გამოიყენება თუ არა მონაცემთა ანონიმიზაცია ან ფსევდონიმიზაცია?

- ☐ დიახ
- ☐ არა

21. თუ დიახ, აღწერეთ გამოყენებული მეთოდი და ეტაპი

VII. მონაცემთა გამოყენება და გაზიარება

22. მონაცემები გამოყენებული იქნება

- ☐ მხოლოდ მიმდინარე კვლევისთვის
- ☐ სამომავლო აკადემიური კვლევისთვის
- ☐ სამეცნიერო პუბლიკაციებისთვის
- ☐ სასწავლო მიზნებისთვის ანონიმური ფორმით
- ☐ სხვა: _____

23. მონაცემთა გაზიარება მესამე პირებთან

- ☐ არა
 - ☐ დიახ — აღწერეთ პირობები და დაცვის მექანიზმები
-
-
-

VIII. შენახვის ვადა და განადგურება

24. მონაცემთა შენახვის ვადა

- ☐ კვლევის დასრულებამდე
- ☐ ____ წელი კვლევის დასრულების შემდეგ
- ☐ კანონით დადგენილი ვადა
- ☐ სხვა: _____

25. მონაცემთა განადგურების / არქივირების მეთოდი

- ☐ უსაფრთხო წაშლა
- ☐ ფიზიკური განადგურება
- ☐ ანონიმიზებული არქივირება
- ☐ სხვა: _____

IX. დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ მონაცემთა მართვა განხორციელდება ამ გეგმაში მითითებული წესების შესაბამისად და ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ცვლილების შემთხვევაში წინასწარ ეცნობება შესაბამის პასუხისმგებელ პირს ან კვლევის ეთიკის კომიტეტს.

ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის შემთხვევაში უზრუნველყოფილი იქნება ჯანმრთელობის მონაცემების, დიაგნოსტიკური მასალისა და სხვა სენსიტიური ინფორმაციის დაცვის დამატებითი ეთიკური და უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვა

მკვლევრის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

ხელმძღვანელის ხელმოწერა (არსებობის შემთხვევაში): _____

თარიღი: _____

X. კომიტეტის / პასუხისმგებელი პირის შეფასება

- ☐ დამტკიცებულია
- ☐ საჭიროებს დაზუსტებას
- ☐ უარყოფილია

კომენტარი

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

კვლევის მონაწილეს საინფორმაციო ფურცელი

მადლობას გიხდით ამ კვლევის მიმართ გამოჩენილი ინტერესისთვის. გთხოვთ ყურადღებით გაეცნოთ ქვემოთ წარმოდგენილ ინფორმაციას, რათა მიიღოთ ინფორმირებული გადაწყვეტილება კვლევაში მონაწილეობის შესახებ.

1. კვლევის შესახებ ინფორმაცია

კვლევის სათაური: _____

მკვლევარი / სტუდენტი: _____

ფაკულტეტი / საგანმანათლებლო პროგრამა: _____

აკადემიური ხელმძღვანელი (არსებობის შემთხვევაში): _____

საკონტაქტო ინფორმაცია: _____

2. კვლევის მიზანი

ამ კვლევის მიზანია:

კვლევის შედეგები გამოყენებული იქნება აკადემიური და/ან სამეცნიერო მიზნებისთვის.

3. რატომ გიწვევთ კვლევაში მონაწილეობისთვის

თქვენ მიწვეული ხართ ამ კვლევაში მონაწილეობის მისაღებად, რადგან:

თქვენი მონაწილეობა მნიშვნელოვანია კვლევის მიზნების მიღწევისთვის.

4. რას გულისხმობს კვლევაში მონაწილეობა

კვლევაში მონაწილეობა შეიძლება მოიცავდეს:

- ☐ კითხვარის შევსებას
- ☐ ინტერვიუში მონაწილეობას
- ☐ ფოკუს-ჯგუფში მონაწილეობას
- ☐ დაკვირვებას
- ☐ სამედიცინო მონაცემების გამოყენებას
- ☐ დიაგნოსტიკური გამოსახულებების (კლინიკური ფოტო, რენტგენოლოგიური მასალა და სხვ.) გამოყენებას
- ☐ კლინიკურ დაკვირვებას
- ☐ სხვა: _____

კვლევის სავარაუდო ხანგრძლივობა: _____

5. შესაძლო რისკები

კვლევაში მონაწილეობასთან დაკავშირებული შესაძლო რისკები შეიძლება მოიცავდეს:

მკვლევარი მიიღებს შესაბამის ზომებს შესაძლო რისკების მინიმიზაციისთვის.

ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის შემთხვევაში მონაწილეს დამატებით მიეწოდება ინფორმაცია ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული შესაძლო დისკომფორტის, კლინიკური ან დიაგნოსტიკური პროცედურებისა და მათი შესაძლო რისკების შესახებ.

6. კვლევის შესაძლო სარგებელი

კვლევის შესაძლო სარგებელი შეიძლება იყოს:

- ახალი ცოდნის შექმნა;
- აკადემიური კვლევის განვითარება;
- კონკრეტული სოციალური ან პროფესიული საკითხების უკეთ გააზრება.

7. კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა

კვლევის ფარგლებში მიღებული ინფორმაცია დამუშავდება კონფიდენციალურად.

მონაცემები შეიძლება იყოს:

- ☐ ანონიმური;
- ☐ ფსევდონიმიზებული.
- ☐ ჯანმრთელობის მონაცემები (დამუშავდება კონფიდენციალურად)
- ☐ დიაგნოსტიკური გამოსახულებები / კლინიკური ფოტოები (არსებობის შემთხვევაში)

ჯანმრთელობის მონაცემები, დიაგნოსტიკური გამოსახულებები ან სხვა სენსიტიური ინფორმაცია გამოყენებული იქნება მხოლოდ კვლევის მიზნებისთვის და დაცული იქნება დამატებითი კონფიდენციალურობისა და უსაფრთხოების ზომებით.

მონაცემები გამოყენებული იქნება მხოლოდ კვლევის მიზნებისთვის და დამუშავდება მოქმედი კანონმდებლობისა და უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსის შესაბამისად.

8. ნებაყოფლობითი მონაწილეობა

კვლევაში მონაწილეობა არის სრულიად ნებაყოფლობითი.

თქვენ გაქვთ უფლება:

- უარი თქვათ კვლევაში მონაწილეობაზე;
- შეწყვიტოთ მონაწილეობა ნებისმიერ ეტაპზე ახსნა-განმარტების გარეშე;
- შესაძლებლობის ფარგლებში მოითხოვოთ თქვენი მონაცემების ამოღება კვლევიდან იმ ეტაპამდე, სანამ მონაცემები სრულად ანონიმიზებული ან კვლევაში ინტეგრირებული არ არის.

თქვენი გადაწყვეტილება არ მოახდენს გავლენას თქვენს აკადემიურ, პროფესიულ ან სხვა სტატუსზე.

კვლევაში მონაწილეობაზე უარი ან მონაწილეობის შეწყვეტა არ გამოიწვევს თქვენთვის სამედიცინო, აკადემიური ან სხვა მომსახურების შეზღუდვას.

9. დამატებითი ინფორმაცია

თუ გაქვთ შეკითხვები კვლევის შესახებ, შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ მკვლევარს:

მკვლევარი: _____

ელ. ფოსტა: _____

ტელეფონი: _____

10. ეთიკური დამტკიცება

კვლევა განხორციელდება აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსის შესაბამისად და, საჭიროების შემთხვევაში, განხილული იქნება უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კომიტეტის მიერ.

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

ინფორმირებული თანხმობის ფორმა

1. კვლევის შესახებ ინფორმაცია

კვლევის სათაური: _____

მკვლევარი / სტუდენტი: _____

ფაკულტეტი / საგანმანათლებლო პროგრამა: _____

აკადემიური ხელმძღვანელი (არსებობის შემთხვევაში): _____

საკონტაქტო ინფორმაცია: _____

2. კვლევის მიზანი

გთხოვთ, მოკლედ აღწეროთ კვლევის მიზანი და ძირითადი საკითხები.

3. კვლევაში მონაწილეობა

თქვენი მონაწილეობა კვლევაში შეიძლება მოიცავდეს:

- ☐ კითხვარის შევსებას;
- ☐ ინტერვიუში მონაწილეობას
- ☐ ფოკუს-ჯგუფში მონაწილეობას;
- ☐ დაკვირვებას;
- ☐ სამედიცინო მონაცემების გამოყენებას;
- ☐ კლინიკურ დაკვირვებას;
- ☐ დიაგნოსტიკური გამოსახულებების (კლინიკური ფოტო, რენტგენოლოგიური მასალა და სხვ.) გამოყენებას;
- ☐ ბიოლოგიური მასალის გამოყენებას (არსებობის შემთხვევაში);
- ☐ სხვა: _____

კვლევაში მონაწილეობის სავარაუდო ხანგრძლივობა: _____

4. შესაძლო რისკები და სარგებელი

შესაძლო რისკები:

შესაძლო სარგებელი:

ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის შემთხვევაში მონაწილეს დამატებით მიეწოდება ინფორმაცია შესაძლო ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული რისკების, დისკომფორტის, დიაგნოსტიკური ან კლინიკური პროცედურებისა და მონაწილეთა დაცვის მექანიზმების შესახებ.

5. კონფიდენციალურობა და მონაცემთა დაცვა

კვლევის ფარგლებში მიღებული ინფორმაცია დამუშავდება კონფიდენციალურად.

მონაცემები შეიძლება იყოს:

- ☐ ანონიმური
- ☐ ფსევდონიმიზებული
- ☐ პერსონალური (მხოლოდ კვლევის მიზნებისთვის)
- ☐ ჯანმრთელობის მონაცემები (კონფიდენციალურად დამუშავდება)
- ☐ დიაგნოსტიკური გამოსახულებები / კლინიკური ფოტოები (არსებობის შემთხვევაში)

ჯანმრთელობის მონაცემები, დიაგნოსტიკური გამოსახულებები ან სამედიცინო ჩანაწერები და სხვა სენსიტიური ინფორმაცია გამოყენებული იქნება მხოლოდ კვლევის მიზნებისთვის და დაცული იქნება დამატებითი კონფიდენციალურობისა და უსაფრთხოების ზომებით.

მონაცემებზე წვდომა ექნებათ:

- ☐ მხოლოდ მკვლევარს
- ☐ მკვლევარს და აკადემიურ ხელმძღვანელს
- ☐ კვლევით გუნდს

6. ნებაყოფლობითი მონაწილეობა

კვლევაში მონაწილეობა არის სრულიად ნებაყოფლობითი.

თქვენ უფლება გაქვთ:

- უარი თქვათ კვლევაში მონაწილეობაზე;
- შეწყვიტოთ მონაწილეობა ნებისმიერ ეტაპზე;
- შესაძლებლობის ფარგლებში მოითხოვოთ თქვენი მონაცემების ამოღება კვლევიდან.

თქვენი გადაწყვეტილება არ მოახდენს გავლენას თქვენს სამედიცინო, აკადემიურ, პროფესიულ ან სხვა კანონიერ მდგომარეობაზე.

7. დამატებითი ინფორმაცია

კვლევის შესახებ კითხვების შემთხვევაში, შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ მკვლევარს:

ელ. ფოსტა: _____

ტელეფონი: _____

მონაწილეს განცხადება

ვადასტურებ, რომ:

- მივიღე საკმარისი ინფორმაცია კვლევის შესახებ;
- მქონდა შესაძლებლობა დამესვა კითხვები;

- ვეტანხმები კვლევაში მონაწილეობას ნებაყოფლობით;
- გავცენი კვლევასთან დაკავშირებულ შესაძლო რისკებსა და მონაცემთა გამოყენების პირობებს.

მონაწილის სახელი, გვარი: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

შენიშვნა: ფორმა შეიძლება ადაპტირდეს კვლევის სპეციფიკის შესაბამისად.

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

კვლევის ეთიკური რისკების შეფასების ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. მკვლევრის / სტუდენტის სახელი, გვარი: _____

2. კვლევის დონე:

- ☐ საბაკალავრო
- ☐ სამაგისტრო
- ☐ ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა
- ☐ სადოქტორო
- ☐ აკადემიური/სამეცნიერო პერსონალის კვლევა

3. ფაკულტეტი/პროგრამა/ერთეული: _____

4. კვლევის სათაური: _____

5. აკადემიური / სამეცნიერო ხელმძღვანელი: _____

6. კვლევის სავარაუდო პერიოდი: _____

II. კვლევის ზოგადი მახასიათებლები

კვლევა მოიცავს:

- ☐ ადამიანთა მონაწილეობას
- ☐ პერსონალური მონაცემების დამუშავებას
- ☐ სენსიტიურ თემებს
- ☐ მოწყვლად ჯგუფებს
- ☐ ონლაინ მონაცემების შეგროვებას
- ☐ საჯარო მონაცემების ანალიზს
- ☐ სხვა: _____

III. მონაწილეთა კატეგორია

კვლევის მონაწილეები შეიძლება იყვნენ:

- ☐ სრულწლოვანი პირები
- ☐ სტუდენტები
- ☐ თანამშრომლები
- ☐ არასრულწლოვნები
- ☐ მოწყვლადი ჯგუფები
- ☐ სხვა: _____

IV. შესაძლო ეთიკური რისკები

გთხოვთ მონიშნოთ კვლევასთან დაკავშირებული შესაძლო ეთიკური რისკები:

- ☐ ფიზიკური რისკი
- ☐ ფსიქოლოგიური რისკი
- ☐ სოციალური რისკი
- ☐ რეპუტაციული რისკი
- ☐ სამართლებრივი რისკი
- ☐ კონფიდენციალურობის დარღვევის რისკი
- ☐ მონაცემთა გაჟონვის რისკი
- ☐ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული რისკი
- ☐ კლინიკური / დიაგნოსტიკური დისკომფორტის რისკი
- ☐ პაციენტის იდენტიფიცირების რისკი
- ☐ სხვა: _____

V. რისკების შემცირების ზომები

გთხოვთ აღწეროთ, როგორ მოხდება შესაძლო რისკების მინიმიზაცია:

VI. რისკის შეფასება

გთხოვთ მიუთითოთ კვლევის სავარაუდო რისკის დონე:

- ☐ დაბალი რისკი
- ☐ საშუალო რისკი
- ☐ მაღალი რისკი

VII. რეკომენდებული ეთიკური განხილვის ტიპი

- ☐ გამარტივებული ეთიკური განხილვა
- ☐ სრული ეთიკური განხილვა
- ☐ საჭიროებს კვლევის ეთიკის კომიტეტის დამატებით შეფასებას

VIII. მკვლევრის დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ:

- კვლევის ეთიკური რისკები შეფასებულია კეთილსინდისიერად;
- მიღებულია შესაბამისი ზომები კვლევის მონაწილეთა უფლებების, უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობის დასაცავად;
- კვლევა განხორციელდება აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად.

მკვლევრის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

IX. ხელმძღვანელის შეფასება (არსებობის შემთხვევაში)

- ☐ ვეთანხმები წარმოდგენილ შეფასებას
- ☐ საჭიროებს დამატებით ეთიკურ განხილვას

კომენტარი:

ხელმძღვანელის სახელი, გვარი: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

კვლევის პროგრესისა და დასრულების ანგარიში

I. ზოგადი ინფორმაცია

კვლევის სათაური: _____

მკვლევარი: _____

კვლევის დონე:

- ☐ სამაგისტრო
- ☐ ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა
- ☐ სადოქტორო
- ☐ სხვა

ეთიკური დამტკიცების თარიღი: _____

II. კვლევის მიმდინარე სტატუსი

- ☐ მიმდინარეობს
- ☐ დასრულებულია
- ☐ დროებით შეჩერებულია

III. შესრულებული სამუშაო

IV. ეთიკური პირობების შესრულება

გთხოვთ დაადასტუროთ:

- ☐ კვლევა მიმდინარეობს დამტკიცებული პროტოკოლის შესაბამისად
- ☐ ყველა მონაწილემ მიიღო ინფორმირებული თანხმობა
- ☐ დაცულია მონაცემთა დაცვის პირობები
- ☐ ბიოსამედიცინო, კლინიკური ან ჯანმრთელობის სფეროს კვლევის შემთხვევაში დაცულია მონაწილეთა უსაფრთხოების, ჯანმრთელობის მონაცემთა დაცვისა და დამატებითი ეთიკური მოთხოვნები

V. ცვლილებები

მოხდა თუ არა რაიმე ცვლილება კვლევაში?

- ☐ არა
- ☐ დიახ — აღწერეთ: _____

VI. შესაძლო პრობლემები, ახალი ეთიკური რისკები ან არასასურველი მოვლენები

VII. დამატებითი ინფორმაცია

მკვლევრის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

ეთიკის განაცხადის ფორმალური შემოწმების ფორმა

I. ზოგადი ინფორმაცია

კვლევის სათაური: _____

განმცხადებელი (მკვლევარი / სტუდენტი): _____

ფაკულტეტი / პროგრამა / ერთეული: _____

კვლევის დონე:

- ☐ საბაკალავრო
☐ სამაგისტრო
☐ ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა
☐ სადოქტორო
☐ აკადემიური / სამეცნიერო პერსონალის კვლევა

განაცხადის მიღების თარიღი: _____

განაცხადის მიმღები პასუხისმგებელი პირი: _____

II. განაცხადის ფორმალური შემოწმება

გთხოვთ მონიშნოთ წარმოდგენილია თუ არა შესაბამისი დოკუმენტები.

№ დოკუმენტი	წარმოდგენილია	არ არის წარმოდგენილი
1 ეთიკური განაცხადის ფორმა	☐	☐
2 კვლევის აღწერა / კვლევის დიზაინი	☐	☐
3 კვლევის მეთოდოლოგიის აღწერა	☐	☐
4 კვლევის ეთიკური რისკების შეფასება	☐	☐
5 მონაცემთა მართვის გეგმა (არსებობის შემთხვევაში)	☐	☐
6 კვლევის მონაწილის საინფორმაციო ფურცელი	☐	☐
7 ინფორმირებული თანხმობის ფორმა	☐	☐
8 კითხვარი (არსებობის შემთხვევაში)	☐	☐
9 მოწვევის/რეკრუტირების ტექსტი	☐	☐
10 სხვა თანდართული დოკუმენტები	☐	☐

III. განაცხადის ფორმალური შესაბამისობა

განაცხადი:

- ☐ სრულად არის შევსებული
☐ საჭიროებს მცირე დაზუსტებას
☐ არასრულად არის წარმოდგენილი
☐ ბიოსამედიცინო / კლინიკური / ჯანმრთელობის კვლევის დამატებითი დოკუმენტაცია (არსებობის შემთხვევაში)

IV. ფორმალური შემოწმების შედეგი

- ☐ განაცხადი მიღებულია კვლევის ეთიკის კომიტეტის გამარტივებული ან სრული ეთიკური განხილვისთვის
- ☐ განმცხადებელს ეთხოვა დამატებითი ინფორმაციის წარმოდგენა
- ☐ განაცხადი დაბრუნდა არასრული დოკუმენტაციის გამო

V. შენიშვნები

VI. პასუხისმგებელი პირი

სახელი, გვარი: _____

პოზიცია: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების დეკლარაცია

1. მკვლევრის/სტუდენტის სახელი, გვარი: _____
2. საგანმანათლებლო პროგრამა _____
3. კვლევის/ნაშრომის დასახელება: _____
4. გამოყენებული ხელოვნური ინტელექტის სისტემა (სისტემის დასახელება და ვერსია):

5. გამოყენების მიზანი:
 - ☐ ტექსტის რედაქტირება
 - ☐ ენობრივი კორექტირება
 - ☐ თარგმნა
 - ☐ ლიტერატურის ძიება
 - ☐ მონაცემთა ანალიზი
 - ☐ კოდირება
 - ☐ სხვა: _____
6. აღწერეთ, რა მიზნით და რა მოცულობით გამოიყენეთ ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტი:

7. გამოიყენებოდა თუ არა ხელოვნური ინტელექტი:
 - ☐ კვლევის ტექსტის მომზადებაში
 - ☐ მონაცემთა ანალიზში
 - ☐ კოდირების პროცესში
 - ☐ ვიზუალიზაციაში
 - ☐ სხვა მიზნებისთვის
8. განხორციელდა თუ არა AI-ის მიერ გენერირებული მასალის გადამოწმება მკვლევრის მიერ?
 - ☐ დიახ
 - ☐ არა
9. გამოიყენებოდა თუ არა ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტში:
 - ☐ პერსონალური მონაცემები
 - ☐ სენსიტიური მონაცემები

- ☐ ჯანმრთელობის მონაცემები
- ☐ არ გამოიყენებოდა ასეთი მონაცემები

10. ვადასტურებ, რომ:

- ხელოვნური ინტელექტის სისტემა არ არის მითითებული ავტორად;
- კვლევის შინაარსზე და სიზუსტეზე პასუხისმგებლობა სრულად შეეკისრება;
- დეკლარაციაში წარმოდგენილი ინფორმაცია არის სრული და ზუსტი.

მკვლევრის/სტუდენტის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

ინტერესთა კონფლიქტის დეკლარაცია

I. ზოგადი ინფორმაცია

1. მკვლევრის / სტუდენტის სახელი, გვარი: -----

2. ფაკულტეტი / საგანმანათლებლო პროგრამა / კვლევითი ერთეული: -----

3. კვლევის სათაური: _____

4. კვლევის დონე:

- ☐ საბაკალავრო
- ☐ სამაგისტრო
- ☐ ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა
- ☐ სადოქტორო
- ☐ აკადემიური / სამეცნიერო პერსონალის კვლევა

2. აკადემიური / სამეცნიერო ხელმძღვანელი (არსებობის შემთხვევაში):

3. კვლევის დაფინანსების წყარო (არსებობის შემთხვევაში):

II. ინტერესთა კონფლიქტის შეფასება

გთხოვთ მონიშნოთ შესაბამისი პასუხი:

7. არსებობს თუ არა რეალური, პოტენციური ან აღქმული ინტერესთა კონფლიქტი?

- ☐ არა
- ☐ დიახ

8. ინტერესთა კონფლიქტის შესაძლო სახე

- ☐ ფინანსური ინტერესი
- ☐ საგრანტო ან სპონსორული დაფინანსება
- ☐ კომერციული ინტერესი
- ☐ დასაქმებითი ან პროფესიული ურთიერთობა
- ☐ სამეცნიერო თანამშრომლობა
- ☐ თანაავტორობა
- ☐ აკადემიური ხელმძღვანელობა
- ☐ ნათესაური ან პირადი ურთიერთობა

- ☐ ორგანიზაციული ან ინსტიტუციური ინტერესი
☐ სხვა: _____

9. გთხოვთ აღწეროთ ინტერესთა კონფლიქტის ხასიათი

III. ინტერესთა კონფლიქტის მართვა

10. რა ზომებია მიღებული ან იგეგმება ინტერესთა კონფლიქტის მართვის მიზნით?

- ☐ კონფლიქტის საჯარო გამჟღავნება
☐ დამოუკიდებელი ზედამხედველობის უზრუნველყოფა
☐ კვლევის პროცესიდან გარკვეული ფუნქციების გამორიცხვა
☐ მონაცემთა დამოუკიდებელი შეფასება
☐ სხვა: _____

IV. დეკლარაცია

ვადასტურებ, რომ:

- დეკლარაციაში წარმოდგენილი ინფორმაცია არის სრული და ზუსტი;
- ჩემთვის ცნობილი ყველა რეალური, პოტენციური ან აღქმული ინტერესთა კონფლიქტი გამჟღავნებულია;
- ინტერესთა კონფლიქტის წარმოშობის ან ცვლილების შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ვაცნობებ კვლევის ეთიკის კომიტეტს;
- ვაცნობიერებ, რომ ინტერესთა კონფლიქტის დაუმალობამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს კვლევის ეთიკურ შეფასებასა და უნივერსიტეტის შესაბამის გადაწყვეტილებებზე.

მკვლევრის / სტუდენტის ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____

V. კვლევის ეთიკის კომიტეტის შეფასება (საჭიროების შემთხვევაში)

- ☐ ინტერესთა კონფლიქტი არ გამოვლინდა
☐ ინტერესთა კონფლიქტი გამოვლინდა, მაგრამ მართვადია
☐ საჭიროა დამატებითი ინფორმაცია
☐ საჭიროა დამატებითი მართვის ზომების განსაზღვრა
☐ ინტერესთა კონფლიქტი წარმოადგენს მნიშვნელოვან ეთიკურ რისკს

კომენტარი:

კომიტეტის წევრი / თავმჯდომარე: _____

ხელმოწერა: _____

თარიღი: _____